

VASÁRNAPI

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 28. szám.

Julius hó 9.

Lázás munka

Folyik a világvárosokban; a diplomáták, katonai szakértők, világ-lapok szerkesztői és kiadói tárgyalnak, készülnek, cikkeznek egy új világegés elkészítésén. S ugyanakkor, amikor a nyugati nagyhatalmak, az úgynevezett kulturnemzetek nagyjai líhegve, lelkendezve végzik végzetes munkájukat, — vetik a szelet, hogy vetésük beérésekor ujrakezdőd-hessék a nagy vihar aratása, — odakint a magyar rónán is folyik a lázas, komoly munka. Nyugodtan, büszkén arat a magyar nép; kaszálja nyomán élet fakad, gyülik az áldott kenyér, mialatt folyik a mesterkedés, hogy újból végig-suhinthasson a világon a háboru réme és kaszálja nyomán viruló életek hulljanak a porba... Az áldott magyar róna arató népe — nála Istennek és a magyar nép jó-zanságának, — ügyet sem vet a szelet vetők mesterkedésére; hit-tel és bizakodással tekint a jövő elé, mert tudja, hogy azt a ki-csiny szigetét, amelyet Magyar-országának hívnak, csak akkor ke-rülik el a veszedelmes hullámok, ha itt becsülettel és nyugodtan folyik az alkotó munka, akárcsak megfélemlíteni kívánt hatalmas barátaink országában. Jólásokba bocsátkozni természetesen nem lehet, de éppen ezért nem ad hitelt a dolgozó magyar nép azok-nak sem, akik háborus rémesék híresztelésével iparkodnak nyug-talanságot szítani és ezzel gyen-gíteni a világbéke megóvásáért munkával, megbonthatatlan egy-séggel harcoló tengelyhatalma-kat...

Igazi magyar ünnep

volt ismét a felvidéki és kárpát-aljai képviselőknek a Házban történt megjelése. Minden magyar szív hálával és büszkeséggel telt el akkor, amikor husz éven át el-szakított magyar és ruszin testvé-reink áldozatos lelki és hűség-es szívü vezérei elfoglalták helyüket a magyar törvényhozásban, hogy

ezentul már nemcsak idegen el-nyomatás alatt sinylődő testvé-reikért harcoljanak egy egészen idegen, sőt ellenséges környezetben, hanem belekapcsolódnak az egész magyarságért és az ország további megnagyobbitásáért folyó

testvéri munkába. A magyar fal-vak népe különös szeretettel és hálával gondol az új törvényho-zókra, mert jól tudja, hogy azok mindenkor a földművelő lakossá-gal összefogva és a föld népéért harcoltak. Ezt a szellemet, ennek

a szellemnek a további érvényes-lését várja a magyarság az új parlamenttől, a legszebb magyar köszöntéssel üdvözölve — az új fel-vidéki honatyákat: „Isten hozta, Isten tartsa meg őket a haza ja-vára!”

Mit lehet a búzánál gazdaságosabban termelni?

kérdi Teleki Pál gróf miniszterelnök a gazdáktól

Annak az új szellemnek, amely-nek jegyében az új magyar élet kialakítása folyik Teleki Pál mi-niszterelnök vezetésével, gyönyörű megnyilatkozása volt az a beszéd, amelyet Teleki Pál gróf miniszter-elnök mondott választókerületében, a szegedi tanyavilágban rendezett hagyományos aratóünnepségen. Ezen az ünnepségen nem a minisz-terelnök szónokolt az összetobor-zott hallgatóságnak, hanem a ma-gasabbrendű munkakört ellátó ma-gyar testvér érkezett, tanácsko-zott a nem kevésbé fontos munkát — a vetés és aratás munkáját — végző magyar testvérekkel. Közvetlen eszmecsere volt ez, amely-nek során az ország miniszter-elnöke megismerte a föld népének gondolkodását a közös feladatok felől, az egyszerű sorban élő ta-nyaiak pedig bepillantást nyertek az ország sorsának intézésébe.

Ez az ünnepség, ez a beszéd bi-zonyosságot annak, hogy véget ért az a kor, amelyben bizonyára renge-teg jóhiszeműséggel, de sokszor a kellő tájékozottság nélkül határoz-tatott el a földművelő nép sorsa; amikor az ország minden lakóját érintő hatalmas kérdések anélkül kerültek megoldásra, hogy az érintett milliók közvetlenül is hoztá-szólhattak volna. Szinte a szent-istváni idők régi törvénynapjainak formája az, amikor a miniszter-elnök a napfénytől és szél-től ki-cserezett arcú, kérges tenyerű

földművelők közé elegyedve, beszél-gét velük a termelés, az értékesí-tés, az ország ügyei intézésének mindannyiunkra egyformán fon-tos kérdéséről...

A Szeged-alóbtanyai Gazdasági Egyesület július 2-án megtartott aratási ünnepségen vett részt szegedi képviselőtársra, Vargha József ipar-ügyi államtitkár, Tukats Sándor dr. főispán és Ince Péter miniszteri csá-lytanácsos társaságában Teleki Pál gróf miniszterelnök. Az ünnepség előtt, a helyi bucsut bevezető körme-

neten is résztvettek az előkelőségek, majd szentmise következett.

A templomkertben rendezett ara-tási ünnepség első szónoka Vargha József iparügyi államtitkár volt, aki beszédében ismertette a gazdák ke-serves és sulyos munkája eredményé-nek, a búzának értékesítése érdeké-ben tett kormányintézkedéseket. Rá-mutatott arra, hogy a magyar ter-melés korszerűvé kell tenni a föld népének jobb jövője érdekében és ezért fegyelmeztetett, bizalommal kell felsorakozni az ország miniszter-elnöke mögött.

A miniszterelnök beszéde

A nagy lelkesedéssel fogadott be-széd után, Teleki Pál gróf miniszter-elnök emelkedett szólásra. A lelkes és meleg ünneplés csillapultával a mi-niszterelnök hangsúlyozta, hogy nem mint miniszterelnök jött ki a ta-nyákra, hanem egyszerűen hazajött, hogy lássa mindazt, amit a gazda látni szeret: a búzát, a földet, a lo-vat, az ökröt és főként, hogy elbe-szélgyessen a gazdákkal a magyar föld, a termés és a termelés kérdé-seiről. Kifejtette, hogy a legjobb törvények sem oldják meg önmaguk-ban a problémákat, idő kell a törvé-nyek végrehajtására, az igazgatásra és arra, hogy az ország vezetői, az országot járva, megismerjék a kér-déseket.

A miniszterelnök ezután kifejtette, hogy gazdasági életünket új ala-

pokra kell fektetni. Hangsúlyozta, hogy ma már nem érhetjük be a ga-bona-, a buzatermeléssel; mást is kell termelni, amire feltétlenül szüksé-günk van és ami jobb megélhetést nyújt a gazdának.

A lisztforgalmi adót, amelyet maga sem helyesel, azért kell fenntartani, mert a lisztfor-galmi adóból táplált alap 26 milliót fedez a husz pengős buzaár biztosításának hirminc-milliók költségéből.

Teleki Pál gróf a továbbiakban részletesen ismertette a buzaárteke-sítés kül- és belföldi módozatait, ne-hézégeit és rámutatott arra, hogy a tengerentúli államok valóságos buzagyártása olyan versenyt jelent, amellyel csak úgy tudunk megkü-zdeni, ha termelési rendünket átszer-vezzük. Erről az átszervezésről ter-mészetesen nem lehetett szó a gaz-dasági év közepén, de bejelentette, hogy a idei őszi vetés előtt irány-vozalokat kíván megjelölni arra, hogy a buza helyett mi egyebet ter-meljünk. Jelezte azt, hogy a jövőben nagyobb mértékben kell rozsot, za-dot, árpát, valamint több munkás-kezet foglalkoztató takarmány- és olajosnövényeket termelni. Termé-

BESZÉLŐ SZÁMOK

A most végződő gazdasági év első tizenegy hónapjában (1938 július 1-től 1939 május 31-ig) kivitelünk összesen 509.2 millió pengő volt. Ebben az összegben az állattenyésztés 31.6 százalékkal szerepel, a növénytermesztési cikkek pedig 33.34%-kal. A két szám együttes összege szerint a szóbanforgó időszakban mezőgazdaságunk az össz-kivitelnek 64.94%-át szolgáltatta, míg az ipar csupán 35.06%-kal részesedett.

szetesen elő kell készíteni e termé-
nyek megfelelő értékesítését is.

— A magyar gazdaság a min-
denkori világhelyzet szerint kell ki-
alakítanunk. — folytatta beszédét a
miniszterelnök. — A gazdák, akik
tapasztalattal rendelkeznek,

maguk is gondolkozzanak azon,
hogy mit lehet gazdaságosabban
termelni.

Érezze magát minden magyar em-
ber képviselőnek, az egész nemzet
képviselőjének, aki tőlünk, törvény-
hozóktól csak abban különbözik, hogy
minket beküldöttek az országhába,
hogy megvalósítsuk a gondolataikat.
A képviselőház egyedül soha sem
fogja a jó gondolatokat magától ki-
termelni, az élet különböző területein

élők közvetlenül érzik a megoldásra
váró kérdéseket, tehát mindenkinek
közreműködésére van szükség ahhoz,
hogy országunkat a boldogulás ut-
jára vezessük.

A beszédet szünni nem akaró él-
jenzés és taps követte, majd *Tukats*
Sándor főispán a földmivvelésügyi
miniszter képviselőtében két, hu-
szonöt évnél hosszabb idő óta ugyan-
azon a helyen dolgozó munkásnak,
— *Vargha* Sándor gazdasági cseléd-
nek és *Simics* Imre szőlőcsovisnek —
pénzjutalmat nyújtott át, végül a
miniszterelnök a kitüntetett arató-
munkások között jutalmakat oszt-
ott ki.

A gyönyörű ünnepséget többszáz-
teritkes társaság követte.

A HÉT POLITIKAJA

A Ház megkezdte nyári szünetét

A képviselőháznak a nyári szünet
előtti utolsó ülésén elfogadták a leg-
sürgősebbnek minősített törvényja-
vaslatokat, a június 28-iki interpellá-
ciós ülésen pedig több nagyfontos-
ságu miniszterelnöki és miniszteri
bejelentés hangzott el.

Június 28-án a képviselőház har-
madzsoni olvasásban elfogadta, töb-
bek között a *kislakások adómentessé-
géről* szóló törvényjavaslatot; egy-
hangilag elfogadta a miniszterelnök-
nek a visszacsatolt felvidéki és kár-
pátaljai képviselők behívására vonat-
kozó indítványát, majd rátértek az
interpellációkra.

Teleki Mihály gróf földmivvelésügyi
miniszter a Prónay-féle hibizományi
birtokon folyó gazdálkodás tárgyá-
ban elhangzott interpellációra vála-
szolva, bejelentette, hogy intézke-
dés történt olyan irányban, hogy a
bérlő megfizesse a megfelelő munka-
béréket és a bérlő ellen a közigazga-
tási hatóságok eljárást indítottak.
Ugyancsak a földmivvelésügyi mi-
niszter számolt be egy másik inter-
pelláció kapcsán a mezőgazdasági
munkásság érdekében tervezett és
részben már meg is valósított intéz-
kedésekről. Beszámolt arról, hogy
meg fogja vizsgálni a nagy munkás-
települések vidékeinek helyzetét,
Hangsúlyozta, hogy a munkaszolgá-
lat semmiesetre sem fog versenyt je-
lenteni a mezőgazdasági és földmunk-
ások számára. A nyári szünet alatt
behatóan foglalkozni kíván a köz-
munkás kérdéssel.

Reményi-Schneller Lajos pénzügy-
miniszter egy interpellációra vála-
szolva, megállapította, hogy a régeb-
ben szociális célokra felhasználott
évi tíz, majd negyven vagon cukor
helyett, a folyó évben 148 vagon ke-
rült szétosztásra. Bejelentette to-
vábbá, hogy a kormány beszűntette
a cukor exportját úgy, hogy az idén
nem került kivitelre, a cukorárakat
pedig lényegesen mérsékeltek.

A lelkes ünnepsél, a visszacsatolt
területek hűsége és visszatérése fe-
letti öröm jegyében zajlott le a kép-
viselőház június 30-iki ülése, ame-
lyen résztvettek már a felvidéki és
karpátaljai képviselők is. *Darányi*
Kálmán magasszárnyalású üdvözlő-
beszédére *Király* József a felvidékiek,
Kadlec Antal a szlovákjak, *Bródy*
András a magyar-oroszok nevében
válaszolt. Mindhárom képviselő a
Ház lelkes éljenzései és tapsai köz-
ben mélyeséges hódolattal és hálával
emlékezett meg a főméltóságú Kormá-
nyzó Úrról.

A HÉT POLITIKAJA

A felsőház ülése

A felsőház június 28-iki ülésén
egyhangúan elfogadta a képviselőház
által már megszavazott és a felvi-
déki és karpátaljai képviselők behi-
vására vonatkozó miniszterelnöki in-
dítványt, valamint a felhatalmazási
törvényjavaslatot. Ugyancsak meg-
szavazták a *kislakások adómentessé-
gére* vonatkozó törvényjavaslatot is.

A június 4-iki ülés megszavazta
a *nemzeti repülőalap létesítéséről* szóló
törvényjavaslatot, majd megválasz-
totta a 36-os bizottság felsőházi
tagjait.

Pest vármegye kisgyűlése ünnepelte Fáy István főis- pánt

Mint a *Vasárnap* más helyén meg-
írtuk, a Kormányzó Úr fái *Fáy*
István pestvármegyei főispánt titkos
tanácsosi méltósággal tüntette ki.
Pest vármegye kisgyűlése a ma-
gyar közéletben hervadhatatlan érde-
meket szerzett *Fáy* István főispánt
meleg és szeretetteljes ünnepsében
részesítette.

Karpátalja új közigazgatása

Magyarország Kormányzója *Peré-
nyi* Zsigmond báró, belső titkos ta-
nácsos, koronaórt, a felsőház tagját,
Karpátalja kormányzói biztosává ne-
vezte ki. Egyidejűleg megjelent a
belügyminiszter rendelete a karpát-
aljai terület új közigazgatási beos-
tásáról.

Karpátalja felsőházi tagjai

A kormányzó *Nimcsky* Sándor gő-
rögkatolikus nagyprépostot és *Ka-
minszyk* József dr.-t, a karpátaljai
orosz központi nemzeti tanács elnö-
két, a felsőház tagjává nevezte ki.

Kunder Antal Észt- és Finnországban

Kunder Antal kereskedelmi mi-
niszter, tudalévolően, *Tallinba* ut-
azott az észt-magyar kultüregye-
mény bizottsági ülésére. A minisz-
tert, feleségét és kíséretét június
29-án *Päte* Konstantin köztársasági
elnök hosszabb magánkihallgatáson
fogadta.

Június 30-án a miniszter és kísé-
rete Észtországból Finnországba ut-
azott, ahol nagy lelkesedéssel, meleg
szeretettel fogadták. *Kunder* Antal
nagyobb tanulmányutat tett Finn-
országban.

Megsemmisített mandátumok

A közigazgatási bíróság július hó
elsején tárgyalta a *Pálffy* Fidélf gróf
mandátuma ellen a belügyminiszter
által hivatalból tett érvénytelenségi

kifogást. A közigazgatási bíróság
megállapította, hogy a bíróság *Pálffy*
Fidélft nemzetgyűlés miatt jogerő-
sen elítélte, így tehát képviselővé
nem választható és ezért mandátu-
mát megsemmisítette. Ugyancsak
megsemmisítette a közigazgatási bi-
róság a hevesmezei lajstromon kép-
viselővé választott *Kerekes Béla dr.*
mandátumát is.

A kárpátaljai magyar párt gyűlése

Vasárnap, július 2-án az *Egyesült*
Magyar Párt nagyszabású gyűlést
tartott a Kárpátalján, *Beregszászon*.
A nagygyűlésen megjelent *Jaross*
Andor felvidéki miniszter, aki a tö-
meg állandó és lelkes ünneplése köz-
ben számolt be az új magyar élet
kialakítása érdekében tett intézke-
désekről és hangsúlyozta, hogy a Fel-
vidéket nem szabad pártoskodások
színterévé tenni.

A védettséggel újabb határideje: jövő évi október 31

Több birtokcsoport védettsége már a folyó évben megszűnik

A hivatalos lap június 29-iki, csü-
törtöki számában tette közzé a kor-
mány 6500/1939. M. E. szám alatt
a *gazdatartozások fizetésére és rende-
zésére vonatkozó rendelkezések kiegészítéséről* és módosításáról szóló ren-
deletet. Ez a rendelet egyfelől 1940
október hó 31-ig meghosszabbítja a
védettségi feljegyzéshez fűződő jog-
hatályt, másfelől pedig tartalmazza
azokat a már régebben tervekben in-
tézkedéseket, amelyekkel a mezőgaz-
dasági hitel újjáéledésének elősegí-
tése érdekében a védettséggel járó
korlátozások fokozatos lebontása meg-
kezdődik. Ezek a rendelkezések a kö-
vetkezők:

1. Azoknak a birtokoknak védet-
tsége, amelyeknek *jelzálogi megterhe-
lése a kataszteri tiszta jövedelem*
huszszoros szorzatát el nem éri, folyó
évi október hó 31-én megszűnik.

Ez a rendelkezés mindamellett
nem vonatkozik a 10 katasztrá-
lis holdnál kisebb területű, sőt
még a nagyobbak közül sem a
100 K-nál kisebb kat. tiszta
jövedelmű védett birtokra,

vagyis azokra, amelyek javára már
az eddigi rendelkezések is biztosították
az ugynevezett konverziós teher-
rendezés kedvezményét.

2. Az 500 kat.-holdnál nagyobb te-
rületű birtokok védettsége — ha az
előbbi pont alapján, vagy más okból
már korábban meg nem szűnt — a
folyó év végén általában megszűnik.

3. Az ugynevezett konverziós teher-
rendezés kedvezményét, amit az ed-
digi rendelkezések csak a 10 kat. hold-
nál kisebb területű és a nagyobbak
közül csupán a 100 K-nál kisebb ka-
taszteri tiszta jövedelmű védett bir-
tokok javára biztosítottak,

az új rendelet most kiterjeszti
mindazokra a védett kisbirtok-
okra, amelyeknek területe 30
kat.-holdnál nem nagyobb.

Ezek az érdekelt birtokosok és hite-
lezők — amennyiben a teherrende-
zési bejelentést eddig még nem tették

meg — ezt a bejelentést az illetékes
m. kir. adóhivatal mellett működő
helyi bizottságnál legkésőbb folyó évi
december hó 15-ig kötelesek meg-
tenni. Ezeket a bejelentéseket a helyi
bizottságoknál és azokra 1940. évi ja-
nuár 31-ig észrevételt tehetnek. Rész-
letesebb felvilágosításokat a m. kir.
adóhivataloknál és az azok mellett
működő helyi bizottságoknál lehet
kapni.

4. A védett gazdák által fizetendő
kamat mérvét a rendelet az 1939. évi
november hó 1-től 1940. évi április
hó 30. napjáig terjedő időre évi 4½
százalékban, attól kezdve pedig évi
5 százalékban határozza meg. Azok
azonban, akik mint 30 holdon aluliak
a konverziós rendszerre igénygösu-
ltek, arra az átmeneti időre, amíg a
konvertált tartozásaik első annuitása
esedékessé nem válik, csak évi 4½
százalék kamat fizetésére kötelez-
tek.

5. A nem védett gazdák által fize-
tendő kamat mérvét pedig akként
szabályozza a rendelet, hogy közülük
azok, akiknek birtoka 50 kat.-holdnál
kisebb, továbbra is évi 5 százalékot,
az 50—100 hold közöttiek évi 5½
százalékot, a 100—1000 holdasok évi
6 százalékot, az 1000 holdon felüliek
pedig évi 6½ százalékot kötelesek
fizetni.

Bögyölyraj ugrasztotta szét a bugaci ménest

A négyszáz lóbol álló, világhírű
bugaci ménest július 4-én, kedden
este hatalmas bögyöly-raj támadta
meg. A nagy tömegben megjelenő
legyek mérges csipései megvadították
a békésen legelésző lovakat, ame-
lyek a szélrózsa minden irányába
széjjelfutottak. A lovakat, holtra-
fáradtan, másnap, szerdán reggel és
délelőtt *Kecskeméten*, *Jakabszállá-
son*, *Orgoványon* és *Köncsgön* fog-
ták el.

„Az európai látóköri Mayer Jánosok diszt szereztek a parasztságnak!”

A tízéves felsőpatyi kulturház megfestette Mayer János és Klebelsberg Kunó gróf arcképét

Felsőpaty, június 29.

Felsőpaty vasmezei község lakosága Péter-Pál napján ünnepelte kulturházának tízéves fennállását. Az ünnepségnek különös jelentőséget adott az a körülmény, hogy a falu hálas közönsége megfestette

Mayer János volt földmívelésügyi miniszter, m. kir. titkos tanácsos, a Falu-Gazdaszövetség elnökének és néhai gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter képét,

akiknek áldozatkészsége tette lehetővé a kulturház felépítését és ezzel a községnek a kulturális és gazdasági előrehaladásba való bekapcsolódását.

Az ünnepséget tábori mise vezette be, amelyen résztvett vitéz Szücs István főispán, aki egyben a földmívelésügyi minisztert is képviselte; a kultuszminiszter képviselője Czako István dr. miniszteri osztálytanácsos; Mayer János volt földmívelésügyi miniszter, valamint a Falu-Gazdaszövetség képviselőjében Agoston Béla dr. főtitkár; ott voltak továbbá Korponay József ezredes; Ilkavovits József alezredes; Tulok József dr. vármegyei főjegyző; Korponay Ede, Huszár Mihály országgyűlési képviselő; Galba Vince, Mayer Guary Guidó dr., Kócán József főszolgabírók; Vértess Vilmos máv. üzletigazgató; Stirling Bódog máv. tanácsos; Csorba Gáspár miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató; Kiss Emil dr. vármegyei tűzrendészeti felügyelő; Kiss Lajos pénzügyi tanácsos; Haidekker Andor gazdasági felügyelő; Ablánczy József dr. népművelési titkár; Gerlachfalvy Viktor városi tanácsnok; Tuboly Lajos dr. megyei aljegyző; Sulyok Kálmán dr. tanügyi fogalmazó, valamint a környező községek vezetősége és közönsége, igen nagy számban. Az ünnepségre felvoultak a környék leventéi és tüzoltótestületei is.

Kiss Zsigmond vármegyei árvaszéki elnök, a Kulturház-Egyesület elnöke, megnyitó beszédében a felsőpatyi kulturház felállításának kettős célját világította meg: egyfelől maradó emléke a hősök dicsőségének, másfelől temploma a kulturának. A magasztos elvet Mayer János volt földmívelésügyi miniszter és néhai Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter segítette valóra váltani. Ezért kötötte össze Felsőpaty népe a tízéves jubileumot a hálas megemlékezéssel.

Huszár Mihály apátplébános, országgyűlési képviselő mondott ezután ünnepi beszédet.

— A magyar közélet tizenöt esztendeje — szólott többek közt az illusztris szónok — kimerül a folytonos ünnepségekben. A sok szavalt, retorika, jelszó, egymásbuzdítás azonban mitsem ér, ha tartalmat nem ad neki a tevékenység és a cselekvési vágy. Végtelenül örül a megtiszteltetésnek, hogy a felsőpatyi tízéves évfordulón olyan két államférfit van módjában méltatni, akiknek nem a szó, nem a retorika, hanem a megfontolt alkotás volt a fájellemonása. Nem tud választani, vajjon a halhatatlan emlékü arisztokrata kultuszminiszter, vagy az egyszerű sorából miniszteri bársonyszékbe került Mayer János érdemeit méltassa először. Az utóbbinak nemes lelkére, puritán jellemére vall, hogy szemé-

lyesen nem jelent meg arcképének leleplezési ünnepségén.

— Most, amikor lelkiismeretlen gyujtogatók járnak a magyar falvakat, két volt miniszter alkotásainak fényénél könnyű rámutatni azokra az adottságokra, amelyekkel rendelkeznie kell azoknak, akik ebben az országban vezetni, irányítani akarnak és kik azok, akiket vizes kötéllal kell kikorbácsolni a magyar közéletből.

— A liberális kormány elhanyagolta a falvak népét, pedig a szántóvető, földet turó parasztság vérnek piros palotája a magyar történelmi erő hordozója. Azok, akik magyar történelmet csináltak a századok folyamán, azoknak az eredete mind visszavezet az ekeszarvához.

— Amikor Mayer János és társai megjelentek a parlamentben, állószagot érzett a zsidó sajtó.

A józaneszű, európai látóköri Mayer Jánosok azonban tiszteletet szereztek önmaguknak és a magyar parasztságnak.

Felsőpaty községben ma nem ünnepeket ülünk, hanem azt akarjuk, hogy Mayer János és Klebelsberg Kunó élete, alkotása világítson és irányítson bennünk.

A lelkes tapssal fogadott mélyhatású beszéd után vitéz Szücs István főispán a földmívelésügyi miniszter, Czako István dr. osztálytanácsos a kultuszminiszter üdvözlését tolmácsolta.

Agoston Béla dr. főtitkár az ünnepeket Mayer János nevében szólalt fel, őszinte köszönetét és hálaíját tolmácsolva. Szólt a kulturház gyakorlati hivatásáról is, majd a Falu-Gazdaszövetség támogatását ajánlotta fel.

Korponay Ede, a kerület országgyűlési képviselője, felszólalásában arra az aranyigazságra emlékeztetett, hogy a kultúra mindig legyőzte az anarchiát. A bensőséges gyűlést Süle Ferenc főjegyző szavai zárták be, aki a község nevében átvette a képeket.

A gyűlés után a község egyesületei díszmenetben vonultak el az előkelőségek előtt. Közébed, majd műsoros délután zárta be a szép napot, melynek megrendezéséért Kiss Zsigmond árvaszéki elnököt teljes elismerés.

Mayer János és néhai Klebelsberg Kunó gróf olajképei csébi Pogány Aládr festőművész jólsikerült alkotásai. (—n—)

Ezerötszáz magyar zarándok XII. Pius pápa előtt

Az 1500 főnyi zarándok-csoportot, amelyet Serédi Jusztinián hercegprímás vezetett Rómába, június 30-án fogadta XII. Pius pápa. Ez a küldöttség róttá le a magyar katolikusok háliját azért a bensőséges szeretetért és megértésért, amelyet Öszentesé a mult évben tartott eucharisztikus kongresszus alkalmával tanusított hazánk iránt. A zarándoklatban az Actio Catholica vezetősége s a katolikus közélet számos kitünősége is résztvett.

Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás

másfél millió aláírással ellátott hódoló feliratot nyújtott át a Szentatyának,

amelyben mélyeséges hódolattal kéri a Szentéges Atyának apostoli áldását, hogy Isten nekik és valamennyi jóakaratu embernek megadja az igazságon alapuló békét.

XII. Pius pápa hosszabb beszéd ki-

séretében vette át a hódoló feliratot.

Első szavai magyarul hangzottak:

— Dicsértessek a Jézus Krisztus! Isten hozott, kedves magyar gyermekeim! Nagy örömmel látok benneteket az Atya házában.

A bevezető szavak után latinul folytatta a Szentatya, majd hosszabb német beszédet mondott, amelyben különösen hangsúlyozta, hogy a magyar nemzetre a katolikus egyháznak mindig szüksége van.

Szent István koronája összefoglalja a magyarságot és a katolikusokat.

Napjainkban helytálló katolikusokra van szükség.

Beszédét a Szentatya ezekkel a magyar szavakkal fejezte be:

— Eljen Szent István országa! Eljen Mária országa! Eljen Magyarországi!

A beszéd elhangzása után a pápa apostoli áldását adta a megjelentekre.

Időjárás ismertetésénél, világpolitikai események vázolásánál legjobban eszben nem könnyű a hitelap helyzete. Ha például a nap kincseket érlelő melegéről elméldünk valamelyik hasábkunkon, egészen bizonyos, hogy azt ólomszürke égből alatt, zuhogó esőben veszi tudomásul a nyájas olvasó. Ha meg a saját keserű levében forgó mai világ eseményeit vesszük sorra, s a helyzet gondos mérlegelése után azt a következtetést vonjuk le, hogy a világ sorsát leginkább befolyásoló esemény az angol-japán huzakodás, akkor egészen bizonyos, hogy mire lapunk az

olvasó kezébe kerül, a danzigi kérdés izgatja az egész világ közvéleményét. Moszkváról akár ne is beszélünk. Olyan az, mint a légy a huslevesben. Ha egy egész ökörből főzték is, elveszi az ízét. Mégis kapkodnak utána, hogy benne legyen, s elrontásuk mások gusztagusát a további lakomától.

Az bizonyos, hogy hatalmas köpülökád a világ, tele kétesértékű tejföllel, amit bátran nevezhetünk nemzetközi hangulatnak. Ebben a kádban lévő savanyu tejfölből forognak a köpülövasak. Az egyik, francia és angol szárnyakkal, balra;

a másik, a német—olasz tengely, jobbra. A japán pedig önmaga körül, de kiismerhetetlen forgással. Célja természetesen mindenkinek az, hogy a saját részére minél több vajot köpüljön, s ha lehet, még az író is megkaparítsa. A művelét szédítő lassúsággal, de pihenés nélkül folyik.

Az elmúlt héten izgalom és feszültség ülte meg a világpolitikát Londontól Danzigig és a távokelgetig.

Halifax angol külügyminiszter felütéstéltető beszédét mondott Németországot ellen. Tagadta, hogy Németországot és Olaszországot be akarják keríteni. Szerinte Németország önmaga szigetelt el magát mostani politikájával. A beszédre az olasz sajtó azt válaszolta, hogy az minden, csak nem békebeszéd.

A német lapok pedig újra leiszogétek, hogy Anglia valóban bekerítési politikát folytat.

Közben óriási izgalom támadt Danzig miatt. Az a hír terjedt el a világsajtóban, hogy a danzigi szabaddállam szenátusa kimondja csatlakozását Németországhoz. E hírekre a lengyel kormány javaslatokat dolgozott ki a danzigi kérdés megoldására és lázas diplomáciai tanácskozások indultak meg Londonban, Párisban és Versóban.

Chamberlain angol miniszterelnök kijelentette az alsóházban, hogy Danzigban katonai jellegű tevékenység folyik. A helyzet feszültségét mutatta VI. György király rádióüzenete is. Az angol uralkodó a békeről beszélt, de végül kijelentette:

— El vagunk szárvna, hogy hazánk biztonsága érdekében minden lehető elkövetünk.

Ugyanakkor a Königsberg német cirkáló danzigi látogatását Versóban hivatalosan is bejelentették, a danzigi német körzetvezető pedig nyilvános gyűlésen jelentette ki, hogy „Németországhoz akarunk csatlakozni és vissza is fogunk térni Németországhoz.”

A nagy hü-hó azonban megint elcsitult. A lengyel kormány jegyzéke, amelyet Berlinhez szándékozott intézni, elmaradt.

Berlin és Róma erőlesen viszáutasította a háborús rémhíreket.

Az olasz lapok szerint Danzig nem éri meg a háborút. Maró gunnyal állapítják meg, hogy Páris és London mesterségesen szíjják a háborús hagulatot.

Tokió és London tárgyalásokat kezdett Tiencsinről. Ezzel szemben a szövetségesek támadást kezdtek Mandzsuriában, de súlyos vereséget szenvedtek. A japánok, állítólag két-százegyenöt támadó repülőgépet lelőttek és harminc tankot zsákmányoltak.

Az angol—francia—oros szövetség megkötésére irányuló tárgyalások még mindig nem fejeződtek be. Érdekes mellékhatásuk, hogy a balti államok példájára, Hollandia és Svájc is tiltakozik semlegességének angol—francia részről történő megvédése ellen.

A bulgár miniszterelnök berlini látogatásával kapcsolatban azt hangoztatják a szófiai lapok, hogy Bulgária tudja, hogy a tengelyhatalmak oldalán éri el az igazság győzelmét.

Ami pedig hazánkat a kiismerhetetlen kavardásból legközelebb érdeklí az, hogy

a németek vezető lapja szerint, soproni kérdés nem létezik.

Egy a fontos: a német-magyar barátság elmélyítése.

Szörnyű autókatasztrófa érte Vargha Imre számvéviszéki elnököt

Felesége meghalt, az elnököt súlyos sérülésekkel kórházban ápolják

Péter-Pál napján megrázó autószerencsétlenség történt a balatoni országon. A tragédia áldozatai Vargha Imre dr., a Legfőbb Állami Számvéviszék elnöke és felesége, született Cöbel Ida voltak.

A számvéviszéki elnök súlyos sérüléseket szenvedett, felesége pedig meghalt.

A tragédia a Lepsény—Polgárdi utaszon történt. Vargha Imre dr. számvéviszéki elnök és felesége balatonföldvári villájukat tekintették meg aznap. Délután indultak haza a hatalmas Benz-Mercedes állami autóval, amelyet Mocsári Dezső soffőr vezetett. Az uton erős ünnepi forgalom volt. Előttük haladt egy autó Lázár Rezső soffőr vezetésével. Mindkét kocsi a megengedett sebességgel haladt. Egyszerre azonban az elől haladó autó minden kifőnösebb ok nélkül hirtelen megállt. A soffőr azonban nem jelezte, hogy ez a szándéka. Így történt aztán, hogy

a számvéviszéki elnök kocsijának vezetője semmiképp sem tudott fékezni s autója teljes erővel behalott az álló kocsi alá.

Hatalmas csattanás és üvegcsöröm-

pülés hallatszott. Mocsári soffőr, akinek semmi baja sem történt, rémülten látta, hogy a számvéviszéki elnök és felesége előrehuhtak a soffőrülés előtti ablakba. Arcuk véres és összevagdalt volt. Mire a másik kocsi vezetőjével, akinek szintén nem történt baja, kiszabadították őket az összetört kocsiból, egy közeledő autón orvosi is érkezett a helyszínére, aki első segélyben részesítette az eszméletlen áldozatokat. A csendőrök intézkedésére Szekesfehértvárról mentőautó jelent meg, hogy kórházba szállítsa a sérülteket. Vargha Imre dr.-né szállítása közben meghalt. Tetemét a halotsházba vitték. Az elnököt a kórházban vették kezelés alá. Amikor felesége haláláról értesült, megtörtén mondtá:

— Most már teljesen mindegy, hogy milyenek a sérüléseim. Feleségem nélkül ugysem élet tovább az életem.

Az orvosok szerint tizenegyet nap múlva elhagyhatja a kórházat.

Mocsári soffőrről, aki vonaton érkezett a fővárosba, másnap megállapították, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett.

tüntetett ki és hűsleges mezőgazdasági cselédeket jutalmazott meg a Kamara.

Kaposvár

Az Alsóduvánthúli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) tavaszi rendes közgyűlése június hó 28-án folyt le Mírbaoh Antal dr., báró elnökkel. Az elnöki megnyitáshoz kérelmet, hogy a szarvasmarhaértékesítést illetően a válságon túl vagyunk. A marha- és sertésértékesítésnél is — a Kamara állásfoglalásának eredményeként — bevezetik a kamarai ellenőrzést, vagyis a véleli jegy-rendszert, ami a közporthal már kitűnően bevált és ami a Kamara kezdeményezése volt. A továbbiak során kérte a kezdeményezés lucernamag-akció kiterjesztését, valamint azt, hogy

a kormány a borteremés intervenció felvásárlásáról idejében

gondoskodjék és a szőléxportot is szervezze meg.

Mayer Károly dr. miniszteri osztálytanácsos, a földmívelésügyi miniszter képviselője üdvözölte ezután a Kamarát, majd Tolnay Knefely Ödön az eretleges agrársajtó mellett szállott síkra. Ezután Asztalos Lajos h. igazgató jelentését tette egyhangú helyesléssel magáévá a közgyűlés.

A vita során Madarász Zsigmond hangoztatta annak szükségességét, hogy a katonai célra igénybevéndő lovak árát azok értéke szerint állapítsák meg. Elfogadta a közgyűlés Szalai Ferenc indítványát az örökösödési eljárás egyszerűsítése és olcsóbbá tétele, valamint Pörnczey József indítványát a mérsékelt áru gazdácement kis tételben való beszerezhetése és a közérdeket szolgáló vegyvizsgálatok vizsgálati díjának elengedése tárgyában.

Olaszországban tartózkodó gazdalfjainkhoz!

Füük! A hozzáam intézett levelekre még Olaszországban megadtam mindenkinek a választ. Elküldtem a még hiányzó szebnépt is. Hisszük, hogy mindenki rendszeren megkapta.

Örülünk, hogy jó helyeken vagytok. Viselkedjétek magyar gazdalfjához méltóan, aki a nemzet becsületét hordozza magában. Fegyelmeztetek, katonásak, példaadók, a munkában szorgalmasok legyetek. Nem szórakozni, hanem tanulni mentek ki. Mindennél van valami új, amit hasznosítani lehet itthon. Éber szemmel figyeljétek. Naplókat pontosan vezessétek a gazdasági és társadalmi életről. Ezirányú jelentéseket a hó közepe táján mindenkittől várjuk.

Kijelölt helyét az úradalom vagy a birtok vezetőjének engedélye nélkül senkinek sem szabad elhagyni. Kirándulásra is csak a vezetőök beleegyezésével lehet menni. A kerékpárral vigyázatok, mert Olaszországban — amint látjátok — jobboldali közlekedés van. Igen sok autó- és kerékpárserencsétlenség történik. A jelvényt nem szabad odaadni senkinek, ezt meg kell őrizni. Erről tudják meg, hogy Ti magyar gazdalfjak vagytok. Ez a jelvény arra is kötelez, hogy különök legyetek mindenkinél, mert az

ország címerét viselitek. A Mussolini-féle mondatát gyakoroljátok úgy, ahogy a házkara felírva látjátok: *Hinni, engedelmeskedni és dolgozni.* Vasárnap menjetek el a templomba és utána az ifjusági fassióba, hogy az olasz fiatalág életét megfigyeljétek. Jókévdü legyen mindenki, azonban az italtól és egyéb ártalmas dolgoktól tartózkodjatok.

Akinek az utlevele augusztus 31-én vagy előbb lejár, az közzölje velem, hogy meghosszabbítsuk. Írja meg a katonai hatóság címét és helyét, ahol utána kell járni. Ezt azonnal kérem, mert sok időbe kerül, amíg el tudjuk intézni.

Ezután hetenként a „Vasárnap” utján levelezünk egymással. Mindenki levelét Budapestre cimezzé, amelyre a választ lapunkban adjuk meg.

Olvaszátok szorgalmasan a Vasárnap-ot, mert ez lesz az összekötő kapocs közöttünk. A hazai eseményeket magyarázzátok meg, már amennyire tudjátok, fiatal barátaitoknak.

Hisszük, hogy mint a többiek, Ti is megálljátok a helyeteket.

Előre a munkában! Szébb jövőt!

Szeretettel üdvözöl mindnyájatokat

Szekeres László dr.

A gazdalfjak olaszországi címe

- Sn. Giovanni Lovász stud. agr. ung. Tenuta „Ara” Comune di Carpi frazione Modena. Italia.
- Sn. Simone Garai stud. agr. ung. Tenuta „Ara” Comune di Carpi frazione Fossoli (Modena) Italia.
- Sn. Josef Tóth stud. agr. unghereze Carrobbioli di Quastella Reggio Emilia. Italia.
- Sn. Francesco Kollár stud. agr. unghereze Azienda Baracca Campo Bue di S. Lazzaro Parma. Italia.
- Sn. Stefano Kiss stud. agr. unghereze Azienda Ciro Mareghenzani Sala Baganza Parma. Italia.
- Sn. Giorgio Tompa stud. agr. unghereze Azienda Comm. Balduino Parma. Gainago di Torrihé P/ise. Italia.
- Sn. Adalberto Szikszai stud. agr. unghereze Azienda del Cons. Naz. Sorbolo Guido Marasini Parma. Italia.
- Sn. Giorgio Laner stud. agr. unghereze Tenuta del Conte Girolamo Contini Bonacossi S. Gemignano Siena Serre di Rapolano. Italia.
- Sn. Giulio Ponicsan stud. agr. unghereze Presso Ro Istituto Agra-
- rio „A. Mussolini” Cesena (Forli) Italia.
- Sn. Angeli Lamberto stud. agr. unghereze Azienda Principe Torlonia S. Mauro Pascoli (Forli) Italia.
- Sn. Andrea Bako stud. agr. unghereze Azienda Agraria „Madonna” Castelnuovo Berardenga (Siena). Italia.
- Sn. Francesco Fejér stud. agr. unghereze Azienda Sig. Enea Venturi „Vittoria” Galliera (Bologna). Italia.
- Sn. Alessandro Fille stud. agr. unghereze Azienda Casale del Comm. Ces. Arduini Casale di Governolo (Mantova) Roncoferrato. Italia.
- Sn. Francesco Hódi stud. agr. unghereze Azienda Storline del Comm. Giulio Canossa Serravalle Po (Mantova). Italia.
- Sn. Gabriele Preczner stud. agr. unghereze Azienda Principe Torlonia S. Mauro Pascoli (Forli) Italia.
- Sn. Giovanni Keresztes stud. agr. unghereze Carrobbioli di Quastella Reggio-Emilia. Italia.

Fontos kérdések két gazdakamara közgyűlésén

Kecskeméti

Hatalmas érdeklődés nyilvánult meg a kecskeméti gazdakamara június hó 24-én tartott tavaszi közgyűlése iránt. Máriássy Mihály elnök örömmel jelentette, hogy a földmívelésügyi kormány a Kamara bevonásával a természetértékesítés érdekében megfelelő intézkedéseket léptetett életbe. A továbbiak során utalt arra, hogy az új földreform során nagy gondot kell fordítani családi öthonosok létesítésére és erre a célra akkora telket kell igénybe venni és kiosztani, amelyikben a gazda gyümölcsöt és zöldséget is teleshíthet.

Örömmel üdvözli a mezőgazdasági munkavállalók öregségi biztosításának további kiterjesztését és a buza árának mult évi színvonalon tartását.

Mayer Károly dr. miniszteri osztálytanácsos a földmívelésügyi miniszter képviselőjében üdvözölte a kamarát, majd Gesztelyi Nagy László dr. kamarai igazgató a földreform kérdésével foglalkozva, az országban paragon heverő óriási homokos és szikes területekre hívta fel a közgyűlés figyelmét. Ezeknek művelés alá vonása iránt is kell az új törvényben intézkedni. A gazdaadóságok rendezéséről beszélve, hangsúlyozta, hogy ennek során a Faksz-kölcsekből házat építő kisembereket is meg kell menteni. A falu szociális kérdésének megoldása céljából létesített szociális alap kiindulási pontja lesz a magyar fajta megerősítésének.

Első teendő a hadsereg fejlesztése, de rögtön utána következik az utak építése, mert ezeken keresztül lehet eljutni nemcsak az állomáshoz, de az emberek szívéhez is.

Népegszükségügy, tanyakérdés, agrárszakoktatás és új érdekképviseleti úradalom megalkotása azok a legsürgősebb megoldásra váró kérdések, melyekkel a kamara foglalkozni kíván. A vita során Nicsovics György a törpebirtokosok kórházi költségmegtérítéséről, Medveczky Károly a cukor árának leszállításáról, gróf Serényi Miklós a földreformról szözlött. Szanyi István fővezgyész, a kísérletgyűl fontosságáról beszélt, majd Peták Ferenc és Peták Nándor a rozs árának a buza árához arányítását kívánták. Ábrahám Béla dr. a rézgálicbeszerzés nehézségeire mutatott rá. Endre László dr. alispán a vármegye törvényhatóságai bizottságának nevében üdvözölte a kamarát. Simonffy Ferenc a jégkárbiztosítás körül mutatkozó viaszasságokat tette szóvá. Koltenecker József a budapesti magas tejvízszálati díjakat kifogásolta, Oszvár Péter a cselédtörvény revizióját sürgette. Vágh János keheslovakkal üzőtt kupeczkodás megakadályozását kérte, Mester László a mezőgazdasági munkaközvetítés szükségességét és az önálló gazdasági népi iskolák szaporításának szükségességét hangoztatta.

Több belső kamarai kérdés letárgyalása után Vaja Béla dr. h. igazgató tájékoztatta a közgyűlést a gyümölcsértékesítési kilátásokról. Bejelentette, hogy máris

sikerült a németországi gyümölcskivitel keretét 13 millió márkára felemeltetni, ami 20.8 millió pengőnek felel meg.

Németország felé 2000 vagon hagyma értékesítése biztosítva van, a barack és szőlő márkázásáról szóló rendelet a napokban fog megjelenni és a gyümölcs csomagolók építése befejezés felé közeledik.

Az ülés további során faluvezetőket

Azenetek

Tóth József, Kerecses János, Reggio Emilia: A pénzt utánatok küldik. A kerékpárt és a gazdaság fizesse a bérdíjat. Ezt beszedjétek meg a vezetővel. — Kollár Ferenc, Párma: Örülünk, hogy jól érzed magad. — Garai Simon és Lovász Pál, Modena: Leveleink keresteztek egymást. Azóta már a pénzt is megkaptátok.

Gondoskodni fogok augusztusban, hogy a szőlő- és gyümölcstermelést is tanulhassátok. — Szikszay Béla, Párma: Leveled katonás, határozott, örömetkeltő. Csak továbbra is így. — Ponicsán Imre és Gyula, Csema: Időközben intézkedtem leveletek értelmében. Örülünk, hogy jó helyetek van. Mutassátok meg továbbra is, hogy a magyar gazdátársadalomnak méltó képviselői vagytok. A gazdasági

tudás bővítése, új barátok szerzése, példaadás: ez a fontos.

MINDENKINEK: Aki azt akarja, hogy augusztusban zsebpénzt kapjon, az írja meg szüleinek, hogy július 20-ig a Falu-Gazdaszövetség pénztárához (Báthory-u. 24.) küldje be az összeget „Zsebpénz” megjelöléssel.

művelet legfárasztóbb részét, a test-hajlítást.

Az új kaszának igen hosszú nyele van és maga a kasza sokkal élesebb szögben hajlik a nyélre, mint a most használt munkeszakoszlél.

Az arató oldalléppéssel végzi a munkát a egyetlen egyszer sem kell meghajolnia. A híres élettantudós szerint, aki felülvizsgálta már Thomka alezredek kísérleteit, 20—30 százalékos munkamegtakarítás érhető el az új módszerrel.

Antal Lajos dr., az EPOL elnöke, azt fejtegette, hogy nemcsak gazdasági, de orvosi szempontból is rendkívül fontosága van annak, hogy a magyar aratómunkás emberföldtől teljesítményén könnyíteni lehessen.

A bizottság végül is abban állapodott meg, hogy a kísérletezéseket úgy gyakorolják, mint tudományos téren szorgalmazni fogja.

Negyedszázados hitelszövetkezeti évforduló és székház-avatás Kabán

Meghatón szép ünnepség keretében ünnepelték a hajduvármegyei Kaba községben a Kabai Hitelszövetkezet fennállásának 25 éves jubileumát s avatták fel a jubileumra készült új székházat.

Az ünnepségen résztvett **Tasnádi Nagy** András igazságügyminiszter, **Schandl** Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója, m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag, **Losonczy** István főispán, **Ráso** István alispán és még sokan mások.

A fogadás után az ünneplő közönség átvonult az újonnan épített, szép szövetkezeti székházba, hol **Pap Géza** dr., a hitelszövetkezet elnöke, ref. lelkész meleg szavak kíséretében áldotta meg a hitelszövetkezetet és kérte a jó Isten áldását annak további eredményes működésére.

Ezután **Tasnádi Nagy** András igazságügyminiszter emelkedett szólásra, aki különös örömeinek adott kifejezést afelett, hogy kerületének egyik legjobb községe 25 éves szövetkezeti jubileumot ünnepel és az évforduló alkalmából tető alá hozta szövetkezeti székházat. Erre büszke lehet minden kabai lakos. Ezután az igazságügyminiszter felhívta a tagokat, hogy

továbbra is szeretettel támogassák a hitelszövetkezetet, amely az OKH-val és az egész magyar hitelszövetkezeti táborral együtt a falu népének méltányos hitelt nyújt.

A hitelszövetkezetek vezetői mindenütt önzetlenül dolgoznak és minden törekvésük az, hogy a falu népének sorsát javítsák. Ő a maga részéről is teljes mértékben a hitelszövetkezeti eszmét támogatja és ezirányú közreműködését a magyar hitelszövetkezeti mozgalom rendelkezésére bocsátja.

Az igazságügyminiszter lelkes éljenzéssel kísért beszéde után **Schandl** Károly dr., az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója, nemcsak a maga és az Országos Központi Hitelszövetkezet nevében tolmácsolta üdvözlőit, hanem az 1500 hitelszövetkezet nevében is, majd hangsúlyozta, hogy az egész szövetkezeti tábor hálás **Tasnádi Nagy** András igazságügyminiszternek, mert beszédeiben olyan szépen emlékezett meg a szövetkezeti mozgalomról és hitelt tett mellette. A hitelszövetkezet igaz tőmörülés, valóságos keresztény egyesülés, az önszorgú szervezet, mely nem az államtól és a közletelektől kér segílyt. A hitelszövetkezet nem bank- és tőkeegyesülés, mert abban lélek és személyek vannak. A továbbiak során rámutatott arra, hogy az elmúlt tizenkét év alatt, amióta a hitelszövetkezeti mozgalom élén áll s vezeti ezt a keresztény gazdasági szabadságharcot, az akkor megindított betégyűjtés segítségével olyan eredményt ért el, hogy ma már büszkén hirdetheti, hogy

az Országos Központi Hitelszö-

vetkezet saját tőkeereje 30 millió pengőről 80 millió pengőre emelkedett.

Beszédének további részében a felvidéki hitelszövetkezetek óriási munkájára utalt, majd felhívta mindazoknak a figyelmét, akik még nem tagjai a hitelszövetkezetnek, hogy támogassák a mozgalmat és lépjenek be a tagok sorába.

Az üzletrezjegyést nem mint terhet kell felfogni, azt kis részletekben is lehet fizetni és az üzletrekből mindenkor a tagok sajátja marad.

Hivatkozott a csongrádi kubikosok példájára, akiknek a figyelmét a háboru után éppen ő hívta fel a szövetkezeti mozgalomra és akiknek sikerült vállalkozásuk révén komoly eredményeket elérni és kikapcsolni a vállalkozói nyereséget. *Van olyan*

feldmunkásszövetkezet, melynek tartaléktőkéje a 100.000 pengőt is meghaladja. Hajdu vármegyében **Ráso** István alispán volt az első, aki a megye egyik legnagyobb utépítését a földmunkás-szövetkezetekre bízta, mely szövetkezet egyetlen keresztény utépítési vállalkozója volt az országnak. **Losonczy** István, a vármegye főispánja szintén lelkes szövetkezeti ember, a Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet élén áll. Végül vázolta még a földbélrlőszövetkezet tevékenységét is, melyek a földreform megoldására különösképpen alkalmasak. Hosszantartó taps követte a magyar szövetkezeti mozgalom vezérének beszédét, majd **Szilágyi** János szövetkezeti ügyvezető-igazgató vette át meghatótt szavak kíséretében a szövetkezeti székházat. A fényesen sikerült ünnepi közgyűlést közös ebéd zárta be.

Ujfajta Kasza, amely egyharmaddal csökkenti a munkát

Két nappal Péter-Pál ünnepe előtt érdekes bemutató volt a Budapest-Székesfővárosi Kertészkező Iskolában. Az intézet hatalmas lucernásában bemutatatták a racionálizált (észszerűsített) kaszát, **Thomka** Zoltán nyugalmazott alezredek találmányát. A bemutatás az Egészségpolitikai Társaság vitaestjének keretében történt, egészségpolitikuskok, gazdasági szakemberek, élettantudósok jelenlétében.

A bemutató előtt **Thomka** Zoltán alezredek rövid előadást tartott az aratásról, a legnagyobb emberi munkajeljesítményről. Megállapítható, hogy arató kaszák munkája kétszer annyit jelent, mint a kaszánövacsé. Tudósok számították ki, hogy

egy napi aratómunkával ezer embert szállíthatnánk fel egy épület második emeletére.

A tizkilós kalapáccsal és teljes testerővel dolgozó kaszánövacsé csak fele kalóriát fogyaszt, mint az aratómunkás, aki pedig csak füvet vág.

Mindebből az következik, hogy a munka módszerében kell lennie a hibának. A kaszák röponta 11.000 vádát csinál és dereka 22.000-szer eszavarodik. Ezt az óriási munkát a kasza megszüntetni s a teljesítményt könnyíteni az új találmány. Lényege az, hogy a felsőtest egyenes marad és a munkát nem a derek és a karok, hanem a

felsőtest sulya és lendülete végzi el ugyanugy, mint a modern sportvezetőkönél.

Elmondta a feltaláló alezredek azt is, hogy egy év előtt a mezőhegyesi mensesbírtokon már kísérleteztek a

találmányával. Két aratóbandát állítottak be. Egyik a régi, másik az új rendszer mellett aratott. Az eredmény meglepő volt. A munkások egyértelműen jelentették ki, hogy az új módszerrel nem fáradnak ki annyira. A bevezető után **Thomka** alezredek bemutatta az ujfajta kaszát. Próbavágásokat végzett a lucernában. Ugyanakkor mellette egy öreg földműves, a hatvanéves **Varga** bácsi, aki 44 évig csak aratásból él, a régi módszerrel vágta a rendet. A különbség erősen szembeszökő volt.

Thomka alezredek egyenes derékkal lépegetve, vágta a rendet, míg **Varga** bácsi meggörnyedt testtel haladt tovább.

Egyszerre kiegyenesedett az öreg s ezeket mondta a bizottságnak:

— Hát bizony kérem, eleinte kissé idegenkedve fogadtuk az alezredek új módszerét és első pillanatban azt gondoltuk, hogy vajjon az alezredek mit ért az aratók munkájához? Rávettem bennünket, hogy próbáljuk ki az ő módszerét és azóta mi öregek is azt látjuk, hogy az a módszer, amellyel apáink, nagyapáink és dédapáink dolgoztak, nem jó. Én örömmel és kevesebb testi fáradtsággal dolgozom már ezután az új módszer szerint... Az arató szaktekintély egyszerű és érdekes megállapításait hosszas tudományos vita követte.

Tangl Harald professor kifejtette, hogy tudományos kísérletezéseket kellene folytatni. Az eredményeket akkor látja beigazoltnak, ha élettaniilag is alátámaszthatók.

Lóvey Ferenc dr., a Vöröskereszt Kórház főorvosa szerint az ujfajta kaszával ki lehet küszöbölni az egész

„Paraszt-ébredés. Csók és jaj” Asztalos P. Kálmán verseskötete

A kis kötet — mindössze három nyomtatott iv — amelyet lapunk izmos tehetségű csanádpalotai dolgozó-társa, **Asztalos P. Kálmán** küldött be hozzánk, szerény méreteinél jóval nagyobb foku érdeklődésre tarthat számot.

Ebben az apró verseskönyvben a formakétség kiforrottsága, az érzés izzása és a gondolat emelkedettsége meglepő összhangban egyesül. De több is van benne: az őszinte közvetlenségnek az a foka, amelyet az irodalom igazi nagyságainál a legtrikább esetben észlelhetünk. S ez a felmérhetetlen értéke. Az ilyen sorok:

„Nem kell nekünk nagy urimód, dus naplopás, örök szüret, csak becsület, csak becsület!

S nem kérünk aranynapot, gyöngyjeszakát, kincsek ezrét, csak egy portát, nyugodt mesgyét!...

Ez a paraszt-ébredés nem a csalóka álmok keserű utóíze, hanem az évszázados alvós nyugalmában felgyúlt erő jóvá ohajja, vagy ha úgy tetszik, elodázhatatlan kérése. S igaza van és lesz is. Igaza van, amikor írja:

„Éngem, ha győz, csak az Isten győz le.”

De felelni is csak Ő tud, teszünk mi hozzá, az ősi magyar hit erejében s a munka szeretetében. A csók megédesítésében és a jaj tompításában.

Irátkot csak bátran **Asztalos P. Kálmán**ok, hogy:

„Itt ma is él és élni fog a parasztvezér szelleme!”

Éljen is. De abban a szellemi magasságban, lelki mélységben és hazaszeretethet, amelyet ti képviseltek. És nem lesz hiba, a magyarok Istene a tanuk.

A kis kötetet, amely lapunk utján is megrendelhető, szeretettel ajánljuk lapunk olvasóinak

(M. J.)

Marokkói sáskahad néhány felvidéki községben

Péter és Pál napja előtt *Barkász* és *Mezőterebes*, valamint *Gorond* felvidéki község határában marokkói sáskák leptek el körülbelül 1500 holdnyi területet. Vastag rétegben szálltak le a falánk varokra a veteményekre és mindent elpusztítottak. A lakosság azonnal értesítette *Dudinszky Béla* dr. munkácsi főszolgabírórt, aki távbeszélőn értesítette a földmivvelésügyi minisztérium növényvédő osztályát, egyben munkára rendelte a lakosság apraját-nagyját. Huszonnégy óra alatt megérkezett Budapestről a különleges sáskairtó készülek. A marokkói sáskákat fekete zselés lengtelésével összetörték és elpusztították.

RENDELET A BÉRCSEPLŐIPAR GYAKORLÁSÁRÓL

A hivatalos lap július 2-iki számában jelent meg a *bércseplőipar gyakorlásáról* szóló rendelet, amely szerint a bércseplőipar gyakorlására csak az kaphat iparigazolványt, aki — az ipar gyakorlásához megkívánt általános kelleknek felül — vagy *lakomoból- és cséplőkezelői tanfolyam*, vagy a *cséplő- és vetőmagtisztító gépkészítő tanfolyam*, vagy a földmivvelésügyi miniszter engedélyével rendezett *mezőgazdasági gépkészítő tanfolyamok* valamelyikének sikeres elvégzését és községi előjárású bizonyítvánnyal az a körülményt igazolja, hogy legalább három hónapig át cséplési gyakorlatot folytatott.

Az, akinek kovács-, szerzőmővész- vagy a lakatos- (műlakatos, épületfelvasaló- és géplakatos-) ipar önálló gyakorlásához szükséges képessége van, az előző bekezdésben felsorolt tanfolyamok valamelyikének sikeres elvégzésén felül csak *egyhazi cséplési gyakorlatot* tartozik községi előjárású bizonyítvánnyal igazolni. Azok, akik a bércseplőipar gyakorlására a rendelet hatályba lépése előtt nyertek iparigazolványt, *iparukat továbbra is gyakorolhatják.*

A rendelkezések önként értendően csak az iparszerű cséplés, vagyis a bércseplés gyakorlására vonatkoznak, mivel annak a mezőgazdasági termelőnek tevékenységét, aki *kizárólag vagy túlnyomórészt saját terményeit csépléi, az ipari közigazgatási jogelvek szerint nem lehet iparüzésnek tekinteni.*

Ezidén is fenmaradnak a mezőgazdaságnak nyújtott kedvezmények

A hivatalos lap június 29-iki, csütörtöki számában jelent meg a kormány 5700/1939. M. E. számú rendelete, amely a *mezőgazdaságnak az előző gazdasági évben nyújtott kedvezményeket biztosító rendeletek hatályát az 1939/40. gazdasági évre is meghosszabbítja.* Ez a rendelet változatlanul fenntartja a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alapot az 1939—1940. gazdasági évre is és ennek segítségével a mezőgazdaság részére biztosítja azokat a kedvezményeket, amelyekben a múlt évben részesült a mezőgazdaság földadomégtérítés, közmunkavértékelés és vasúti fuvardíjkezelvény címén. Ugyancsak az említett alap segítségével történik gondoskodás az új gazdasági évben is a *mezőgazdasági termények és termékek értékesítésének előmozdításáról*, valamint a mezőgazdaságnak más módon való megsegítéséről.

A földmivvelésügyi miniszter nyitotta meg a Mezőgazdasági Múzeum könyvtárát

Teleki Mihály gróf földmivvelésügyi miniszter június 27-én nyitotta meg nagyszámú közönség jelenlétében a *Mezőgazdasági Múzeumnak Holzwarth Ferenc* miniszteri osztályfőnök elgondolásai alapján újjászervezett *könyvtárát.* A megnyitáson megjelent *Teleki Mihály* grófné, *Darányi Kálmán* dr., a képviselőház elnöke, *Ivódy Béla*, vitéz *Lukács Béla*, *Samarjay Lajos*, *Törley Bálint*, *Mayer János*, *Holzwarth Ferenc* dr. és sok más előkelőség.

A könyvtár bejáratánál *Holzwarth Ferenc* miniszteri osztályfőnök intézett a miniszterhez üdvözlő beszédet, amelynek elhangzása után a miniszter meglátogatta az új könyvtár helyiségeit. Az új könyvtár a múzeum román épületek között van. Olvasóteremként a várudvar felé néző hatalmas „auditórium” szolgál, gyönyörű középkori stílusú burorzáttal. Kedvező idő esetén az olvasók a rendkívül hangulatos „kolostorudvar”-ban is helyet foglalhatnak. Maga a könyvtár mintegy 37.000 kötetet tartalmaz s nemcsak a kimondott mezőgazdaság (növénytermelés, állattenyésztés stb.), kertészet és szőlőmivvelés szakkönyveit öleli fel, hanem kiterjed az erdészetre, vadászatra, valamint a mezőgazdasággal kapcsolatos tudományokra

(geológia, meteorológia, agrárpolitika stb.) is. Külön érdekessége még a könyvtárnak a régi mezőgazdasági könyvek gyűjteménye.

A Mezőgazdasági Múzeum könyvtárának megnyitásával kapcsolatosan avatta fel *Teleki Mihály* gróf földmivvelésügyi miniszter a *Külkereskedelmi Hivatalnak* a Mezőgazdasági Múzeumban elhelyezett „*Allandó Mezőgazdasági és Exportkiállítását*” is, ahol *Hubby Sándor*, a Külkereskedelmi Hivatal alelnöke üdvözölte. Ez az igen érdekes gyűjtemény 30 legfontosabb agrárexportcikkünket külön-külön ismerteti. A Külkereskedelmi Hivatal szervezetének bemutatásán kívül kiterjeszkedik a minőségi ellenőrzésre, az export- és importállamok buza-termelésére és egy rendkívül szemléltető külkereskedelmi mérlegben tárja elénk úgy az összes, mint az egyes országokra vonatkozó kivitelünket és behozatalunkat. Külön kell kiemelnünk a látogató közönség által legjobban kedvelt *Magyar Áruk a Világban*on feliratu elektromos térképét, amely egy gombnyomásra 40 különböző agrárexportcikkünknek világpiaci elhelyezését mutatja be kis világítóképekkel. Az egész exportkiállítás izléeses, megkapó és tanulságos.

Schandl Károly dr. tanulmánya a magyar falusi szövetkezetekről

Schandl Károly m. kir. titkos tanácsosnak, az *Országos Központi Hitelszövetkezet* alelnök-vezérigazgatójának tollából igen érdekes tanulmány jelent meg *Falusi szövetkezetek Magyarországon* címmel. A tanulmány, amely tulajdonképpen a szerzőnek az idei közigazgatási továbbképző tanfolyamon tartott előadását tartalmazza bővített alakban,

teljes áttekintést nyújt a magyar agrárszövetkezeti mozgalomról és könnyen érthető, világos írásmódban tárgyalja a magyar falusi szövetkezetek keletkezésével és működésével kapcsolatos összes kérdéseket.

Bevezetőben a szerző a szövetkezetek lényeges vonásait ismerteti és ezek között kiemeli az *önsegélyt, a kölcsönösséget és az autonómiát* (önkormányzatot). Tárgyalja az állam és a szövetkezetek viszonyát, majd az agrárszövetkezeti mozgalom megindulását ismerteti hazánkban. A továbbiakban a tanulmány részletes képet nyújt a Magyarországon működő falusi agrárszövetkezetekről, amelyeket három csoportba soroz: *hitelszövetkezetek, fogazgatási és értékesítő szövetkezetek* s végül *tejszövetkezetek.* Ez a három ágazat képezi a magyar falusi szövetkezeti rendszert, amelyről még

a külföldi szövetkezeti testületek is elismerik, hogy tökéletes, mert könnyen áttekinthető, egymást kiegészítő és egészséges munkamegosztás van benne.

Az egyes szövetkezeti ágazatok ismertetése után a szövetkezeti központokkal foglalkozik a tanulmány, nevezetesen az *Országos Központi Hitelszövetkezettel, a Hanyga Szövetkezeti Központtal és az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központtal*, majd végül a falusi szövetkezetek által elért anyagi és erkölcsi eredményeket ismerteti. Befejezésül a szövetkezetek és a magyar közigazgatás viszonyát fejtegeti a tanulmány; rámutat arra, hogy falusi szövetkezeti mozgalomunk megindulását a múlt század nyolcvanas éveiben az ősi vármegyék hatáthatos támogatása tette lehetővé s a magyar közigazgatás jelenleg is szorosan együttműködik a szövetkezetekkel, mert abban az *eredményes szociálpolitika egyik legjobban bevált eszközét* ismertte fel.

Július 10-én nyílik meg a mezőgazdasági iparok kongresszusa Budapesten

Jelentették már, hogy július 10. és 20-ika között Budapesten lesz a *mezőgazdasági iparok VI. nemzetközi technikai és kémiai kongresszusa.* A budapesti kongresszus a legteljesebb siker jegyében indul, amennyiben külföldről körülbelül 450-en jelentkeztek úgy, hogy a magyar jelentkezőkkel együtt mintegy 800 résztvevője lesz a kongresszumnak, amely nemcsak kiváló szakelőadásokkal fogja gazdagítani a mezőgazdasági ipari tudományokat és gyakorlati kutatásokat, hanem a nagyszámú idegen résztvevő előtt öregbíteni fogja Magyarországot jó

hirnevét és ipari fejlettségét is.

A kongresszus megnyitóján ünnepségen *Horthy Miklós* Kormányzó Ur is megjelenik és a kongresszusi résztvevők tiszteletére *Teleki Pál* gróf miniszterelnök, *Csáky István* gróf külügyminiszter, *Teleki Mihály* gróf földmivvelésügyi miniszter, *Kunder Darányi Kálmán* hazelnök fogadásokat ad. *Teleki Pál* gróf miniszterelnök a kongresszuson előadást is tart a *vitaminus élelmiszerek gyártásáról*, különös tekintettel a gyümölcs- és a fűszélkezelőkre. Huszonhat külföldi, köztük több amerikai és ázsiai állam legkiválóbb szakemberei tartanak a magyar szakemberek mellett előadásokat a kongressz-

szuson a *cukoripar, a szeszipar, az élelmiszeri iparok* különböző kérdéseiről, valamint a szakmába vágó általános tudományos és tanulmányi, továbbá termelési, fogyasztási, forgalmi kérdésekről, azok törvényes szabályozásáról és nemzetközi egyezményekről.

A mezőgazdasági munkások kötelező balesetbiztosításának kiterjesztése

A mezőgazdasági munkásság kötelező balesetbiztosítása ezidőszent csak a gazdasági cselédekre és a mezőgazdasági gépek mellett dolgozó munkásokra terjed ki. A gazdasági részes munkások, szakmányosok, napszamosok a baleset elleni biztosítás előnyeit nem élvezik s ha egy ilyen munkást ér munkája közben baleset, s különösen ha ebből kifolyólag rokkanttá válik, a munkás és családja minden ellátás nélkül marad és a legnagyobb nyomornak van kitéve. Ezért az Országos Mezőgazdasági Kamara előterjesztéssel fordult a földmivvelésügyi miniszterhez és kérte a *mezőgazdasági munkások kötelező balesetbiztosításának kiterjesztését a mezőgazdaság többi munkására is.*

Külföldi részgálicot hozunk be a szükséglet kielégítésére

A peronospóra-járvány a kormányt arra készítette, hogy a hazai részgálicgyárak által kitermelt részgálicmennyiség felül, amely mennyiség normális körülmények között az ország részgálicszükségletének fedezésére elegendő volt, a szőlőszedők részéről megnyilvánuló részgálicigénylések fedezésére külföldi származású részgálic behozataláról gondoskodjék.

A kormány intézkedése következtében Belgiumból 20 vagon részgálic már utban van Magyarországra felé, Jugoszláviából pedig már 25 vagon részgálic lépte át a határt, amely mennyiségek a legrövidebb időn belül szétosztásra kerülnek.

Ezenkívül tárgyalások vannak folyamatban, hogy Olaszországból 32 vagon részgálic behozatala biztosítsák. A külföldi származású részgálic ugyanolyan áron fog forgalomba kerülni, mint amilyen árat az országban gyártott részgálicért fizetnek a szőlőszedők.

Fontos intézkedések a barack értékesítése terén

Az idei szüzetlenül nagy kajszinbaracktermésre való tekintettel, az értékesítés is komoly feladatot rótt a kormányzatra. A földmivvelésügyi minisztérium erre a feladatra teljes mértékben felkészült és mintegy ezer vagon kajszinbaracknak Németországba, 100 vagonnak Svájcba és 60 vagonnak Lengyelországba való exportját tette lehetővé, míg a napokban megállapodott a konzervgyárakkal és gyümölcsfeldolgozókkal 800 vagon kajszinbarack felvásárlására és feldolgozására. A konzervgyárak az általuk átvett kajszinbarackért, amelynek minősége körülbelül megfelel az exportbarack minőségének, a gyárba beszálltva kilogrammonként 15 fillért, a gyümölcs- és borszesszók a telepükre beszállított, fáról szedett érett kajszinbarackért a termelőnek kg-ént 13 fillért fizetnek. Ezek az árak csak úgy voltak biztosíthatók, hogy azokból a földmivvelésügyi minisztérium egy bizonyos árkiegészítést magára vállalt.

Az utóbbi napokban bekövetkezett áresés feltétlenül átmeneti jellegű, miért is felhívják a termelők figyelmét arra, hogy ne nyugtalankodjanak.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Magyar munkástemetés Németországban

Június 21-én, *Gross Küssowban* kelt levelében most közli velünk Kiss Imre csoportvezető, hogy az almáskamarási születésű Haak Ferenc tolmács június 16-án, egy nappal egy műtét után a stargardi kórházban meghalt. Temetése 19-én délután volt s azon a környék tizenegy gazdaságának munkásai vettek részt, mintegy százötvenen. A munkások kéressel fordultak a Berlinben működő lelkesítő hivatalhoz, amely gondoskodott magyar római katolikus lelkesítő kiküldetéséről. A mélyen lesújtott özvegy gyászát az ugyanakkor messze idegenben lévő munkástársak mélyeséges részvéte enyhítette.

Özvegy Haak Ferencné, született Haak Franciska kérésére közöljük itt a következő sorokat:

„Fájdalmas lélekkel, vérző szívvel köszönöm meg mindazon ma-

gyar munkások és munkáscsoportok szívességét, akik felejtethetetlen drága jó férjem és édesapa temetésén megjelentek, a koporsóra koszorukat helyezték és fáradságot, költséget nem kímélve, igyekeztek részvételükkel mélyeséges fájdalommat enyhíteni.”

A Haak Ferenc elhunyt feletti részvéthez csatoljuk a *Vasárnap* és a lapunk utján a halálesetről értesítő *valamennyi magyar munkástestvér* őszinte részvétét.

Szomorú tudósításunkat a levelőrn Kiss Imre soraival zárjuk:

„Isten áldását kérjük szép magyar hazánk megnagyonbódságra, hogy ne kelljen a jövőben a család tüzhelyünket otthagyni és megszerzortan, a messze idegenben megkeresni mindennapi kenyerünket... Adja Isten, hogy így legyen!”

Katolikus munkástestvéreink figyelmébe!

Munkástestvéreink figyelmébe ajánljuk, hogy négy magyar katolikus lelkesítő tartózkodik Németországban. Címük a következő:

1. Donát József dr.; Berlin SW. 11., Dessauerstrasse 28—29. Mindenféle ügyekkel forduljanak hozzá mindazok, akik Brandenburg, Rathenow, Westhavelland, Neuruppin, Niederbarnim (Bernau), Beeskow, Teltow, Potsdam és Luckenwalde környékén dolgoznak. Ő látja el továbbá egész Mitteldeutschlandban (Középnémetország) dolgozó összes katolikusoknak a lelki gondozását is.

2. Hohmann Antal; Frankfurt a. O.; Leipzigerstrasse 39. Minden ügyet elintéző azok számára, akik az Odera melletti Frankfurt, Eberswalde, Angermünde, Küstrin (Lebus, Soldin), Landsberg, Schneidemühl, Schlochau, Meseritz, Guben és Cottbus környékén tartózkodnak.

3. Márkus Sándor; Greifswald, Bahnhofstrasse 12—15. Gondozza

mindazokat, akik Prenzlau, Neubrandenburg, Stettin, Greifswald, Stralsund, Neugard és Stargard környékén dolgoznak

4. Rozmán János dr.; Schwerin i. M., Klosterstrasse 24. Hozzá fordulhatnak mindazok, akik Waren, Schwerin, Parchim, Ludwigslust, Hagenow, Wismar, Güstrow, Rostock és Prignitz környékén tartózkodnak.

A Középnémetországban dolgozó munká- és kereseti ügyeit a protészans lelkesítő urak intézik. Címük:

Kömüves Kelemen; Berlin SW. 11., Dessauerstrasse 28—29.

Várady Lajos; Berlin SW. 11., Dessauerstrasse 28—29.

Rövidesen abban a helyzetben leszünk, hogy nemcsak kerülhet, hanem a munkások pontos lakóhelye szerint is megjelölhetjük az illetékes gondozó lelkesítő ur címét. A gyors intézés végett kérjük munkástestvéreinket a közölték figyelembevételére.

Súlyos kellemetlenségek érik az illetékes tényezők megkerülésével kiutazó munkások

Ismételten rámutatott a *Vasárnap* arra a tényre, hogy az illetékes német hatóságok csak azoknak a munkásoknak nyújtanak munkalehetőséget, akik szabályszerű utlevéllel és 10évtől az illetékes hatóság, az *Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda* utján utaztak ki Németországba. Azt is sokszor hangsúlyoztuk, hogy súlyos károsodásnak tesszük ki magukat azok, akik bárkinek is pénzt, vagy mástermészetű ajándékot adnak abban a reményben, hogy az illető ezért munkaszerződéshez juttathatja őket.

Megdöbbenéssel kell megállapítanunk, hogy ismételt figyelmeztetésünk ellenére is,

sokozren ezek áldozatul egy lelkiismeretlen ügyvédnek, aki egy vagyonnal felérő összeget szedett össze a hiszékeny emberekől.

Ezek nélkülözhetetlen ingóságai árán vágta neki a nagy utnak, amelyről néhány nap múlva pénzte-

lenül, reményvesztetten, toloncuton tértek vissza. Igy jártak mindazok, akik akár az előbb említett ügyvédnek, akár más ígéretből haszontalan embernek pénzt adva, szabálytalanul mentek ki Németországba.

A lelketlen ügyvédet, aki sokezer hiszékeny, derék magyar embert forgatott ki mindenéből ígéretével, természetesen letartóztatták és el fogja venni azokat a büntetését; felelősségre vonják azért az eltévelyedett különféle rendű és rangú fickókat is, akik a munkásszerződéses körüli szereplésük közben pénzt, vagy ajándékot szaroltak ki a megtévesztett munkástestvéreiktől, de a kisamizett, megszarolt munkástestvérek pengőit, ajándékait semki visszazerezi nem tudja.

Ha a megtörtént eseteket csak megtorolni, de jóvátenni nem is lehet, ha a megtévesztett szegény emberek súlyos tandija odavész is,

tanulja legalább mindenki meg ezekből az esetekből azt, hogy

senkinek ne üljenek fel munkástestvéreink

és a jövőben szerződéses ügyeiket minden esetben kizárólag a földművelésügyi minisztériumhoz tartozó *Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda* utján intézzék.

ÜZENETEK

Kovács Sándor, Post Miltzow: Hangulatos versikéjüket örömmel olvastuk, üdvözléteket köszönjük és őszinte jókívánásokkal viszonozzuk.

Szántó András, Schuisendorf: Meleg együttérzéssel olvastuk a családvelemmel kapcsolatosan írt sorait. Rámutatunk arra, hogy a szép elv megvalósítása érdekében a magyar kormány nagy programot dolgozott ki. A levélben közölt jogi kérdésre ügyesünk véleményének kikérése után válaszolunk. Üdvözlét.

Vass Pirokás és Vass Mihály, Mönchhagen: Örülünk, hogy jó helyre kerültek, mindkettőtök egy gazdaságba helyezték el és hogy a földiektől történt elválasztás fájdalmait már enyhültek, mert — amint írják: — „A jó Isten velünk volt, megvigasztalt bennünket.” Szívből köszöntjük mindkettőtököt. — Szántó János és társai, Genshagen: Dícséretet érdemelnek, amiért csoportjuk hazafiakhoz illő formában kapcsolódott bele a munkahelyükön rendezett május elseji ünnepségbe és — mint írják — elénekelték a magyar Himnusz, „könyves szemekkel emlékezve a magyar hazára”. Szívesen továbbítjuk magyarbányegyei hozzátartozóik, a plébános ur, a Legényegylet és otthoni barátok címére küldött üdvözléteket. Minden jót kívánunk továbbra is! — Erdei János és királyi munkástársai, Genzland: Szép és halálközlő leveleket kérésük szerint továbbítottuk a magyar mezőgazdasági munkásság nagy barátjához és támogatójához, vitéz Bonczos Miklós dr. belügyi államtitkár urhoz. Szíves üdvözlét mindannyiunknak. — Belső István és társai, Post Dalldorf: Üdvözléteket köszönjük és őszinte jókívánásokkal viszonozzuk. — Palotai János, Wittenhagen: Kérésére közöljük, hogy tavalyi tolmácsukat, *Pulki Károlyt*, mostani címe közlésére hívja fel. Reméljük, hogy felhívásuknak eredménye is lesz. Üdvözlét. — Herber István és társai, Waren: Örülünk, hogy a *Vasárnap*-ot az idén is azzal a szeretettel és örömmel fogadták, mint amellyel mi küldjük. Üdvözlét. — Nagy Bernát és társai, Blieserow: A Magyar Élet Pártjának győzelmé felett örövendő lapját köszönjük. Szíves üdvözlét. — Vidács Sándor és csoportja, Harz: Megilletődött örömmel olvastuk lapjukat, amellyel megkér a *Vasárnap*-ot, hogy közölje a *Fémelőtagú Kormányzó Ur* iránti hódolatakait, a kormány tagjainak szemben érzett hálójukat és szép hazánkhoz való törhetetlen hűségüket kifejező sorokat. Még azt is kérjük, ne felejtjük el megírni, hogy tisztelettel és szeretettel üdvözlök, akit várunk a nyár folyamán, hogy apai szeretetben részlesüljenek: Bonczos Miklós államtitkár urat. — Bender Miksa és társai: Szívesen közölni fogjuk volt munkatársai címét tudakoló kérésüket, de írják meg levdükben saját, pontos címüket. Ebben a levélükben ismételjék meg, kiknek a levélben való jelentkezését kérjük. — B. E., Videnow: Leghelyesebb, ha tolmácsuk utján a legközelebbi munkáügyi hivatalhoz (Arbeitsamt) fordulnak. Minden munkabér-ügyben a kellő felvilágosítást ott megadják és ha valami nézeteltérés merül fel a munkaadó és munkás közt, azt el-

intézik. — Vöneli Ferenc és társai.

Prüttsch: Pénzt már küldhetnek haza. Amennyiben annak a banknak, ahol a pénzt fel akarják adni, az engedélyről még nincs tudomása, úgy figyelmeztessék, hogy forduljon a berlini német birodalmi bankhoz. Egyébként havonta 40 márka küldhető haza, illetőleg összesen 400 márka. — Behrenhofi csoport: Ha valaki beteg, a tolmácsnak kötelessége az orvoshoz elkísérni és segítségére lenni. A tolmácsoknak az a feladata, hogy a munkaadóval vagy helyettesével való érintkezésnél tolmácsolják a magyar munkáscapat tagjainak esetleges kívánásait. Ezenkívül pedig a pénzszaküldésnél, szállonrendelésnél és minden más előforduló esetekben segítségére legyenek munkatársaiknak. A tolmács különben éppen olyan munkás, mint a többi, „éhat teljesen egyenrangúak. — Hrabovszki Judit, Liebenow: Nagyon sajnáljuk, hogy ha szépen és szerényen viselkedtek, egyes munkástársaik részéről gunyolódó megjegyzéseket volt részük. Legyenek továbbra is szelvények és szorgalmasak; reméljük, máskor nem fordul elő ilyen eset. Panaszkodhat különben elküldöttük a berlini munkásvédő irodának. — Takács György, Bibow: Leveleket elküldöttük a Transdanubiának intézkedés végett. Lehet, hogy időközben megrendelésüket elintézték. — Derdák István és társai, Bülow: Végtelemül sajnáljuk Önöket, de bajukon nem segíthetünk. Ugy látszik, a saját veszélyükre mentek ki és az utlevelük nem volt rendben. Oly sokszor figyelmeztettünk mindenkit, hogy ne menjen ki senki kerülő uton, csak szabályszerűen, mert pénzt nem küldhetnek haza. És látják, nem használt figyelmeztetésünk. — Szalai József, Faragó István, Rózsa Ferenc kiskundorozomaiak jelenlegi címe: Landwirt Marthe Janke, Brandenburg, Post Fernwalde, Kreis Naugard, Post Pommern. Kérjük ismerőseiket: Kovács Bernát és Mora Lajost, írjanak nekik. — Nagy István és társai, Semsdorf: Leveleket elküldöttük Berlinbe, a Transdanubiának. Az üdvözlét viszonozzuk. — Tasi János, Willmine über Kreis Templin, Post Gerswalde, Uckermark: Kéri a szabócsmegegyi nagykálló munkáscsoportot, hogy tudassák vele címüket. — Répátszky Béla, Schlotheim: Kéri az összes bősözörményi munkásokat, akik pénzhitelt vettek fel, amire kiutazásnál szükségük volt, hogy a pénz visszafizetése végett közöljék vele címüket. Egyébként nagyon jó sorok van és a legnagyobb egyetértésben, megelégedésben, egészségesen végzik dolgukat, nincs semmi panaszuk. — E. Szabó István, Quilow, Kreis Gerswalde, Pommern: Kéri Polgár Sándort és Balogh Antalt, közöljék vele címüket. — Mag István, Hasselbusch: Ugy, mint a múlt évben, csak az utolsó időben kapják meg a rendeletet, ha vámentességet kapnak. Még nem tudjuk. Körülbelül 3—4 hét az átutalás. Valószínűleg már megkapták hozzátartozói. Ha Budapestre megérkezik, az OKH egy pár napon belül továbbítja. — Simon Lajos, Rosenhof: Egész nyugodt lehet, a fennmaradó 50 márkát is meg fogja kapni. Berlinbe küldöttük a munkásvédő irodának levélét. — Balla Mihály, Augustfelde: A lapot tovább küldjük hozzátartozói címére. Amikor olyan nagy örömet szerezünk széleinkre a lap küldésével, természetesen nem vonjuk meg tőlük. — Kralik Péter és társai, Krampfer: Elküldöttük a berlini munkásvédő irodának jókívánásaikat vizsblő köszönjük és hasonlókkal viszonozzuk. — Reibela Mihály, Kondoros: Elküldöttük Berlinbe a munkásvédő irodának levélét. — Barna Mihály, Pleetz: Postán nem lehet pénzt küldeni és kérjük Önöket, hogy ne is küldjenek, mert az természetesen a 400 márka rovására megy. Havonként 40 márkát küldhetnek. Nagyon szép leveleket, — amelyben írják, hogy erőt, vigaszt, kitartást, tudományt és utbaigazítást kapnak újságunkból — hálásan köszönjük. Meleg üdvözlőjük az egész csoportot.

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

A pata és csülök ápolása

1. A patán sarat sose tőrjünk, annak eltávolítására kócot vagy rongyot használjunk.

2. Ha a pata hosszantartó szárazság miatt kiszárad és repedések jelennek meg rajta, akkor vékonyan vonjuk be olvasztott marhafaggyú és olívaolaj keverékkel készített kenőccsel. De ne csak az oldalfalakat, hanem a pata talpi felületét is kenjük be s ez a bekenés lehetőleg ne kefével, hanem puszta kézzel történjen.

3. Amennyiben a patán a szaru-repedés nem mély, akkor ügyes kovács kellő helyen alkalmazott faragással a repedés towaterjedését meg tudja akadályozni.

4. Ha a patán mély repedés jelentkezik, az fájdalmas, sőt vérzik is, akkor ne engedjük tovább hajtani a lovat, hanem mutassuk meg állatorvosnak, aki idejében segíteni tud a bajon.

A FUTÓHOMOK JAVÍTÁSA

A futóhomok mozgékonyását csökkenthetjük és vizfoghatóságát növelhetjük, benne a baktériuméletet növeljük azzal is, ha zöldtrágyázást folytatunk rajta és takarmánynövényeket termelünk időszezonkint. A takarmánynövények nemcsak a talaj humusztartalmát növelik, de gyökérzetükkel, hanem módot nyújtanak több állat tartására s így a nitrogén-szegény homoktalajnál annyi fontos isztállótrágya termelésére.

Sivár futóhomokon a zöldtrágyázást szőszösbükkönnyel kell kezdeni, később — Westsik tanár szerint — homoki borsó, nyulszapuka, biborhere is termelhető e célra.

A takarmánytermelést Westsik tanár ajánlatára futóhomokon kezdjük, úgy, hogy közönséges rozot korán augusztusban istállótrágyába vetjük és ezt a következő áprilisban takarmánynak lekaszáljuk; a rozstartóba azután 120—150 cm sor- és növény-távolságban tökfészkeket jelölünk ki, azokat megrágyázzuk és tökmaggal ültetjük be. A tököt decemberig frissen etetjük, a frissen fel nem etethetőket pedig rozstörökkel keverve bevermeljük és télen etetjük fel. Szénának gyenge homokon még szőszösbükkönny, kapás csalamádé és napraforgót is termelhetünk, mely utóbbit természetesen csak vermelve és szét-tépve etetjük fel.

A már megjavított homokon zabosbükköny, homoki borsó, nyulszapuka, pohánka, sőt esetleg biborhere és lucerna is termelhető.

BAKTÉRIUMOK A TEJBE

A baktériumok a tejgazdaságban igen nagy szerepet játszanak. Igaz ugyan, hogy az általuk megindított erjedési processzusok sokéven keletkezett a sajtokban az a sokféle íz- és zamatanyag, továbbá ők játszóak a főszerepet a joghurt, a kefir, az aludt-tej képződésénél, őket használjuk fel a vajtejszín savanyításánál, de azért nagyon sok kellemetlen szövdéményt viszont az ő terükre kell írunk. Így a tej megnyulósodását, ennek lugos-zsappanos, istálló-, avas-, répa-

segíteni tud a bajon.

5. Nedves, trágyás állásban a nem ápolat pata nyirbarázdájában bűzös rothadás indul meg. Ezt száraz tiszta állás biztosításával és a nyirbarázdába helyezett kreolinossal vattával szüntethetjük meg, súlyos esetben formalin-spirituoszos ecseteléssel gyógyíthatjuk meg.

6. Kezeljük jól, ápoljuk gondosan lovaink patáját, akkor ritkán lesz sánta lovunk.

7. Szarvasmarháink csülkeiről sem szabad megfeledkeznünk.

8. A csülköket tartsuk tisztán, mert így sok fájdalmas gyulladástól mentesítjük állatainkat.

9. Tulnőtt csülköket faragtasuk le többször is évente, főleg istállózott állatainknál, így sok kellemetlen sántaságtól mentesülünk.

(Kamarai Értesítő)

karbol izét, a vajnak kozmász, halizét, erjedő, olajos voltát, a sajtok keserű, savanyú, ecetes, zsappanos, rothadó voltát és felfuódását mind-mind bizonyos baktériumok okozzák.

Honnan jutnak a baktériumok a tejbe? A téhen bélsarabán, a tőgy börtén, az almon, a takarmányokon, az istálló falain, a fejő kezeim és ruháin, a tejgazdasági edényeken, stb., a tejjel érintkezésbe jutó tárgyakon a baktériumok legkülönbözőbb fajai tányáznak és szaporodnak. Hogy számuk mekkora lehet, arra nézve idézzük Gratz Ottó kísérletűi főigazgatónak tájékoztató adatait:

A téhen-trágya 1 grammjában 40 milliárd, a trágyalé 1 grammjában 23 millió, az alom 1 grammjában 140 millió, a por 1 grammjában 78 millió, a széna 1 grammjában 7 millió baktérium is élhet. Egy légyen 2 millió, a fejő kezén körülbelül 45 millió baktérium van. Egy köbcentiméter jó vízben sok millió, 1 köbcentiméter istállólevegőben 700.000, 1 köbcentiméter legelőlevegőben 90.000 a számuk. A tej a tőgyben pár százezer baktériumot tartalmaz, de a 1 köbcentiméter tejbe a fejszájtárból 600.000—1.600.000 kerül aszerint, hogy a fejszájtár milyen tiszta. A jól tisztított tejeskannában 40—200 ezer, a rosszul tisztítottokban 20—80 millió vagy még több a baktériumok száma.

E szám adatok érthetővé teszik, hogy még a legtisztábbban fejt tej köbcentiméterében is van körülbelül 100.000 baktérium, de a piszkosan fejtben 20 millió is lehet. A baktériumok okozta károk megakadályozására tehát iparkodjunk bejutásukat megakadályozni. Ez annál is inkább fontos, mert a már bejutottak elpusztítása forralás útján nem teljesen sikerül. Vannak baktériumok, melyek spórákat képeznek s e formájukban dacolnak még a 120—130 fokok hőmérséklettel is!

KAPÁLT CSALAMÁDE

A sűrűn vetett csalamádé a fiatal növények kibuvása után csak egy boronálást kíván; egyéb ápolási

munkát nem. A kaszaérett száruk vékonyak, nem elfásultak s úgy azokat szecskázás nélkül is szivesen eszi a jószág.

A csalamáde-termelésnek van azonban egy másik módja is. Ha a kukoricaszemetek répasortávolságra rakjuk le a földbe, akkor 60 kg-mal holdenként kevesebb vetőmagra lesz szükség. Ha a kukorica kikelt és a talaj állapota megengedi, akkor a sorközöket meg kell sarabolni, miáltal a nedvességet konzerváljuk és a csirázó gyomokat elpusztítjuk. Ez a kapálás csak sorközi kapálás és ha a kukorica már arasznyi magas, akkor lókapával is elvégezhető. Akár lóval, akár kézi erővel kapáljuk, a költségben lényeges eltérést nincs. Kat. holdenként elég kézi kapálásra négy napszám, ami 6 pengőt tesz ki. A lókapálás nem kerül többé 3 pengőnél, de ebben az esetben a második kapálás napszámoköltsége lesz több, mert egy kézi kapálást, illetve nővényközi gyomlálást feltétlenül kell adni a „kapált” csalamádénak. De a kétszeres kapálás se kerül többé 11 12—pengőnél, illetve 8 munkanapnál. Ez kétségkívül költség, de ezt durván számítva, a vetőmagmegtakarítás fedezi.

A kapált csalamádé legalább másfélszer annyit terem, mint a nem kapált. Ez döntő érv a mellett, hogy véle foglalkozunk! Igaz ugyan, hogy a szár vastagabb és durvább, de ezen könnyen segíthetünk, ha szecskázva, vagy még inkább: tépve takarmányozzuk. Így az állatok izék nélkül elfogyasztják.

Végre nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy a megkapált csalamádé talaja gyommentes marad, a talaj porhanyó állapota is megmarad; a dus levéltet beárnyékolása következtében a talaj teljesen beérik. Így jó előveteménynek bizonyul még az igényesebb növények számára is.

MENNYI ÁLLAT HAJTHATÓ EGY LEGELŐTERÜLETRE?

Hogy mennyi állat tartható el egy legelőterületen, arra szabályok nem állíthatók fel. Ez mindig a legelő minőségétől függ. Tájékoztal csak annyit jegezhetünk meg, hogy közepes minőségű hazai legelőink kora tavasztól késő őszig 1 kat. hold legelőterület 1 számos állat (500 kg) táplálására körülbelül elegendő lesz. Ha azonban a legelő trágyázására, szakszós legeltetésére, a gyomok irtására, továbbá — szárazságra hajló klímánk alatt — a fásításra gondot nem fordítunk, akkor egy számos állatra nem egy, de több kat. hold legelőterület se lesz elegendő.

A legelő állatbirtásának mérlegelése igen fontos, mert a legjobb vagy a legsikerültebben feljavított legelőt is tönkretesszük azzal, ha állattal túlterheljük.

A LEGYEK IRTÁSA AZ ISTÁLLÓBAN

A legyek egy évben se maradnak el, hanem a melegebb napok beálltakor tömegesen megjelennek, nyugtalanítják a pihenő jószágot, miáltal a téhenek tehozama, az igások erőki-fejtése lényegesen csökkenhet. Ezért mindenféle módszert fel kell használni irtásukra.

Ahol tisztaság uralkodik, ott kevés a légy! Az istállóban a legyek ellen legyhálókkal, besötétítéssel, légyonattal, enyves légypapirokkal küzdhetünk. Rengeteg legyet pusztíthatunk el a feskék és más madarak. Mozdítsuk elő tehát fészkekrakásukat, akár

magában az istállóban is. Nyolevan fecske naponta 3—4 kg legyet pusztít el! Szagos, rovarölő anyagok szétporlasztása azonban a tehénistállóban kerülendő, mert a tej felveszi az ilyen szagot. Ellenben senamisztük meg a legyek költőhelyeit vagy tegyük ártalmatlanná leföldeléssel, esetleg szagos anyagokkal (petróleum, kátrány). Az istállóajtót lássuk el zsákfüggönygel, hogy leseperje a belépő állatokról a legyeket.

Jó légyenyv készíthető a következő módon: 2 rész kolofoniumhoz 1 rész olajat kell keverni s ezt tűz felett összeolvasztani. Ehhez azután keverünk 1 rész terpentint, kevés mézet vagy szirupot. Ezt a keveréket addig kell keverni, míg kihűl. Az olímdond elkészített ragadó anyaggal deszkalapot vagy pléhlapokat kell bekenni és ezeket olyan helyre helyezni, hová a legyek le szoktak szállni.

Nyugtalanított állatok bekenésére ajánlott anyagok: diófavélvőzet ecettel, dohánnyel, továbbá vízbe kevert kreolin (2%-os) vagy lysol (1%-os). Arra azonban ügyelni kell, hogy az állat szemébe semmi se kerüljön.

Uj igazgatót választott a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete most tartotta igazgatóválasztmányi ülését, majd évi rendes közgyűlést, amelyen Telesi Józsefnek grófné elnököl. Megemlékezett Winkler Jánosnak, az egyesület harmincöt évén át hűségesen dolgozó, nemrég elhunyt igazgatójának értékes munkásságáról. A választmányi tagsági és egyéb tisztségek betöltése során vitte Ottó Ernő indítványára a közgyűlés Kovács Imre titkárt az egyesület ügyvezető igazgatójává választotta. Almásy Ferenc méltatta Telesi Józsefnek grófné munkásságát, majd javaslatára a közgyűlés táviratban üdvözölte Telesi Mihály gróf földmívelésügyi minisztert és vitte Lukács Béla államtitkárt.

Segély kérhető szilvaszalók építésére

Ha a szilvát megaszaljuk, a termés egy részét elvonjuk a piactól, de a jó aszaltszilvának is jó ára van. Cél-szerű tehát, hogy a termelők aszalással is foglalkozzanak. Olcsó és jó aszalót építhet magának minden termelő, aszerint a — rajzokkal és fényképekkel is ellátott — leírás szerint, amelyet a földmívelésügyi minisztérium kertészeti osztálya minden érdekeltnél levelezőlaphatására díjtalanul megküld. A leírás az aszalás menetét is ismerteti. A levelezőlapon közölni kell, hogy hány darab, milyen koru szilvájának körülbelül mekkora terméséről van szó. A földmívelésügyi minisztérium ilyen egyszerű aszalók építésére indokolt esetben mérsékelt segélyt is hajlandó nyújtani. A segély elnyerésének feltételeit, sőt a kérvényürlapot is a leíráshoz mellékelik.

Jó hangszereket látsani a legnagyobb átvétel. Eliságranzet igazán olcsón Romániai országos hírv hangszeretelepén vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérljen díjmentes. 51. számú árjegyzéket.

Minden gazda használjon korszerű csávázószert!

Ilyen az **ABAVIT**

higanyos por- és nedvescsávázó szer!

Kartelen kívül, mérsékelt áron szállítja Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Bpest, V., Alkotmány-u. 26. Tel.: 111-236, 127-396. Kirendeltségei: Debrecen, Győr, Lepsény, Szonok, Szombathely, Nyiregyháza.

KIS VASÁRNAP

A pengőcske

Amerre a kis malac tur,
 Árkon innen, bokron meg túl:
 Buslakodott Bandi gyerek.
 Cincogták a kis egerek:
 Csokoldét akart venni,
 De nem lett ám abból semmi!
 Elveszett a pengőcskéje,
 Épp mikor a boltba tért be.
 Fogta magát a pengőcske,
 Gurult, gurult csak előre,
 Gyúrak előtt, kocsik között,
 Hidak alatt, utak fölött.
 Izzadt néha, máskor ázott,
 Jaftogott, ha szögbe hágott.
 Kilencedik nap reggelén
 Lepihent a hegy tetején.
 Lyukak erszényét vett ott észre,
 Nosolyogva kapott észbe:
 No, most egyszer de jól jártam,
 Nyugalmatat megtaláltam!
 Olyan fáradt volt már ugyanis,
 Oh, hadd legyen egyszer ur is!
 Ötödében az erszénynek
 Pusztit is adott szegénynek.
 Ráfeküdt a puha pengőcske,
 S elszunyóltát a pengőcske.
 Szegény ember bolygott bele,
 Távra maradt szája, zeme.
 Tyű, mit látok! — szolt nevetve —
 Uccse mondom, nagy szerencse!
 Űres hasam, itt a csoda:
 Változott a kettőnk sora...
 Zengi, zugga még a szél is,
 Zeir is lesz, meg lágy kenyér is.

MÓRA LÁSZLO

RAB

Irt: MÉZES JÁNOS

(III. közlemény)

— Az egyik vigasztalja a kis árva fülemilét, a másik pedig játszik a kis aranyhalakkal, hogy el ne áruljanak.

Erre megvigasztalódtak és örömmel kísérték el Hajnalkát, a legidősebb testvérjüket, a mókuslyukig, ahol Tündérország határa volt.

A fúrge mókus lyukak mogyorótávcsovéle kímélte a határt és ugyancsak meglepődött, mikor a kis királyleányt távozni látta. Meg nem állhatta, hogy oda ne szóljon hozzá:

— Hová, háová, gyöngyvirág Hajnalkám?

— Jaj, sietek — válaszolta Hajnalka — a kis fülemile páriát akarom kiszabadítani a rabságból.

Mókus apó bekapta a fejét:

— Siess, kellem, gyöngyvirágom, hogy el ne késélj. Hátha a szive szakad meg, mire odaérsz...

Sietett is a kis Hajnalka s mire a nap delfél járt, már be is ért a faluba, hol az álomtündér a kis madár rabságát jósolta.

Először egy kicsi házba tért be.

Ott játszott maszatos Gyurka az udvaron. Éppen a malac farkát húzogatta, hogy visított tőle a szegény pára.

Szép kis falusi lány volt már akkor Hajnalka. Rászólt Gyurkára:

— Miért bántod a kis malacot, Gyuricám? Gyere, játszál velem.

Gyuri rábámult az idegen lányra és jókedvűen hagyta rá:

— Gyere. Játsszom én veled is.

És Gyurka, akinek nem volt testvére, örömben cigánykerekét hányt, hogy van végre, akivel játszhatik.

És milyen szép meséket tudott az a kislány Tündérországról! Mintha csak ott járt volna!

Egyszer csak könny jelent meg a nefelejták-kék szemében és azt kérdezte hirtelen Gyurkától:

— Hová tetted, édes Gyurkám, a kis fülemilét, amelyet tegnap fogtál?

Gyurka nem értette, miért sir most a kislány:

- Odaadtam Géza urinak.
- Ki az? — kérdezte Hajnalka.
- Az uraság fia.
- És hol van most a kis madár?

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

menyasszony T szerszám
 (—ó)

(Magyarországi)

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Az udvar és kert nyáron

Már a ház külső képeről, udvaráról, tornácáról is meg lehet ismerni, rendez-e a benne lakó háziasszony, szereti-e az otthonát, vagy áll várja, hogy „szomszédolhasson”, amikor csak egy kis időt tud magának szakítani, mert aki szereti az otthonát, annak legfőbb gondja, hogy a házatáját is barátságossá tegye. A falak tisztára meszelve, az udvar minden nap felsöpörve, gazdasági szereszmok, vödörök, lapátok, edények nem hevernek szanaszét mindenütt. Az udvar és kert fontos kiegészítője lakásunknak, különösen nyáron, megérdemlik tehát, hogy szeretettel foglalkozunk velük.

Nyáron nem kellemes zárt helyiségben ülni, meg a lakásunkat is megkíméljük vele, ha étkezésekhez a tornácra, vagy udvaron terítünk. Árnyas, szétlő védett helyen helyezük el az asztalt, amelyre terítünk és közelébe egy kisebbet, amelyre a piszkos edényt, tálat félretesszük, hogy ne kelljen minduntalan a konyhába szaladnunk. Bizony, megéri azt a kis mozgási és munkatöbbletet, amelyet az udvaron való étkezéssel szerez magának a háziasszony, mert kellemes, levegős helyen fogyasztjuk el az ételt, a legyek nem zavarnak és a család minden egyes tagja felüdül,

megpihen az étkezés alatt. A lakás nem lesz ételszagú, a padlón nem marad hulladék, kenyérmorzsa, így a legyek nem szoknak oda és másnap a takarítással is kevesebb dolgunk akad.

Kellemetlen kísérője a szabadban való étkezésnek a darázs, amely különösen az édes ételek szagára hamar asztalunkhoz szokik. Legbiztosabb védekezés ellenük, ha a fészkeket este agyaggal betömjük úgy, hogy csak egy kijárat maradjon rajta nyitva. Ezen át beöntünk petróleumot, vagy benzint és gyorsan betapszadjuk. A darazsak elszaporodását megakadályozhatjuk, ha a fészkeket télen is összeszedjük, mert így a benne áttelelő nősténnyel együtt az egész jövő évi szaporulatot is elpusztíthatjuk. Tavasszal fákra, kerítésre, karókra akaszunk befőttesüvegeket, harmadig cukros, vagy mézes vízzel töltve. Xóssuk le az üveg száját papírral, majd ujjunkkal hőkjük át a közepén. A víz tetéjére tegyünk egy uszó fadarabkát, arra meg egy csepp gyümölcsíz. Kora tavasszal a szabadban még alig találunk táplálékot a darazsak s möhön ellepek az üvegeket, amelyekben aztán összefogódhatjuk kellemetlen nyári vendégeinket.

Befőzési tanácsadó

Megkezdődött a gyümölcsszezon s ezzel együtt megkoszodtak a háziasszony teendői is. Egymásután érik be a ribizli, köszméte, meggy, barack, szilva, ringló, dinnye. A nyári étrend összeállítása könnyebb és változatosabb lehet, a ribizilives, köszmétemártás, szilvagsombóc, cseresznyésrétes, csupa inyenccafat a hosszú tél alatt megunt száraz ételek, konzervek után s egy tál friss gyümölcsöt teszta helyett is szívesen fogyaszt el a család. Az előrelátó háziasszony azonban a télre is gondol, s erszényéhez mérten, idejében igyekszik minél több befőttet készíteni s eltenni arra az időre, mikor friss gyümölcsöt nem adhat az asztalra.

A gyümölcsbefőzésnél ügyelnünk kell 1. a gyümölcs elsorangu minőségére és épségére, 2. a helyes befőzésre és 3. megfelelő helyen való elraktározásra.

A befőződ gyümölcs teljesen hibátlan, egészséges és ne túlerett legyen. Egyetlen rothadó példány az egész üveget elronthatja s minden fűréságunk, költségünk kárba vesz.

A sikeres befőzés egyik fontos előfeltétele a tisztaság. A gyümölcsre ragadt por, sár, a rendszeren ki nem mosott edény és befőttesüveg, mind fészke a baktériumoknak, penészgombáknak. A befőttesüvegeket használathavétel előtt lugos, meleg vízzel sűröljük ki, sokszor öblítsük ki s tartsuk leboritva addig, míg a gyümölcs bele nem kerül. Az üvegfedőt és pergamenhártyát is mossuk át alaposan s ügyeljünk rá, hogy légmentesen zárjon.

ugyanis, hogy a főzés és sterilizálás (fertőtlenítés) alatt a gyümölcsből kiszivárgó lé pótolva legyen, vagyis a cukorszörp teljesen átjárja a gyümölcs belsejét, mert különben, nedvesség hiányában, összesugorodik. A keményhúsu gyümölcsöket, mint a zöldringló, dió, kötötűvel több helyen átszurjuk, az almát, körtét, dinnyét feldaraboljuk s így megkönnyítjük a cukorszörp behatolását. A feldarabolt, vagy megszurkált gyümölcsöt aztán előfőzzük, vagyis néhány percre forrásban lévő cukoroldatba dobjuk bele. Miután azonban a befőtt még a sterilizálás alatt is puhulni fog, az előfőzés alatt a gyümölcsnek csak félig szabad megpuhulnia. Ha 1 liter vízben 1 kg cukrot oldunk fel, olyan cukorszörpöt nyerünk, mely mindenféle gyümölcs előfőzésére megfelel. Az előfőzésre használt szörpöt átsűrűre és megfelelő mennyiségű kukorral feljavítva, a rendszer befőzésnél felhasználhatjuk.

Aranyszabályok

Hogyha hosszan forraljuk a tejet, a lábas oldalán és alján lerakódásokat találunk. Ezek részben a tejfehérjékből, részben ásványi sókból állanak. Ezek a hosszas forralás következtében válnak ki s ezáltal a tej tápláló értéke csökken. De nemcsak azzal is, hogy a hosszas forralás tönkreteszti a tej vitamintartalmát. A nyers tejet tehát csak röviden szabad forralni: az első habzásig, mert ez a legtöbb betegségkókozó baktériumot elpusztítja, de a tej táplálék értéke lényegesen nem csökken. Sok háziasszonynak szokása, hogy rövid forralás után a tűzhely szélére húzza a lábasot, hogy ne hűljön le s ott tartja a fogyasztásig. Ha ez az idő sokáig tart, épp oly hátrányos a fogyasztásra, mintha soká forralták volna. Tehát lehetőleg csak fogyasztás előtt forralandó a tejs akkor is rövid ideig.

Magyar konyha

Zellerleves. Lábasba kevés vajot teszünk, ha megolvadt, egy kanál lisztet keverünk hozzá és apró kockákra vágott zellert kicsit megpirítunk, majd feleresztjük levestel, forrni hagyjuk addig, míg a zeller megpuhul. Egy kevés édesetjéft teszünk hozzá, egy csipet cukrot és pirított zsemlyét tálaljuk.

Lecső. Felhevített zsiron megpirítunk 8 deka fűstölt szalonnát, majd vékony karikákra vágott vöröshagymát, pirospaprikát és 25 deka megmosott, félbe vagy negyedbe vágott paradicsomot teszünk rá, végül 1 kiló metéltre vágott zöldsáprakát. Közben 15 deka rizist felkéményre főzünk és azt is hozzá tesszük. Fedő alatt 15—20 percig pároljuk, utána még egy pár percre sűtőbe tesszük.

Ribizkés turókrém. Negyedkiló vörösrizibizit és ugyanannyi kimagozott cseresznyét 2—3 deci vízben puhára főzünk. Mikor készen van, szűrtára rakjuk, a lecsurgatott gyümölcslet pedig forraljukul 1 decire számított 1½ lap vörös zselatinnal. A gyümölcsöt hidegvízben kiöblített formába rakjuk és ráöntjük a zselatinos levét. Jégsekényben vagy hideg pincében megfagyaszadjuk. 15 deka édes tehénturót habosra verünk fél deci habtejszinnel, 8—10 deka kukorral és 1—2 tojásfehérjével. A megfagyasztott gyümölcsöt üveg-tátra borítjuk és koszorualakban körítjük a turókrémmel.

Minden előfizetőjéül
 egy új előfizetőjéül
 kér a VASÁRNAP

Julius

9 VASÁRNAP

Veronika, Lukrécia

10 HÉTFŐ

Amália

11 KEDD

I. Pius, Lili

12 SZERDA

G. Ján., Izabella

13 CSÜTÖRTÖK

Anakdt, Jenő

14 PÉNTEK

Bonaventura, Eds

15 SZOMBAT

Henrik

A nappal tartama július 15-én: 15 óra 37 perc, a hét folyamán 12 perccel fog. — A hold fényváltozása: Utolsó negyed július 9-én.

A Kormányzó Ur a debreceni kollégiumról. A tisztántul református egyházkerület legutóbbi közgyűlésén hódoló táviratot intézett a Kormányzó Ur Ötömfőletőségához, mint a 400 éves debreceni kollégium egykori diákjához. A hódoló táviratra most érkezett le a Kormányzó Ur válasza, amelyben többek közt szeretettel köszönti a kollégiumot fennállása ötödik évszázadának küszöbén, majd ragaszkodással gondol az ősi iskolára, mint első tanulóévi kedves emlékére azzal az óhajjal, hogy a Mindenható áldása kísérje további működésében a haza és a jövőd magyar nemzedék javára.

A vagyonválságba júliusi ára. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő buza árat a földmívelésügyi miniszterrel egyetértőleg július hóra szóló érvénylen métermérszámánktól husz (20) pengőben állapította meg.

Országzászlóavatások. Taksonyfalvára az onnan elszármazott országzászlót vitték, amelyet most avattak fel ünnepélyesen. Többek felszólalása után Horváth Zoltán dr., a Beszkárt vezértükára mondott avató beszédét, utána a helyi vezetők felszólalásával és énekszámokkal az ünnepség véget ért. — Nagybörzsöny országzászlóját Nagy Iván dr. tb. vármegyei főügyész avatta fel, s beszédében az ezeréves alkotmány iránti hűségére és a szociális feladatok megoldásának szükségességére mutatott rá. — Gódkertháros országzászlóját Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos avatta fel, majd Sáska Dező, Hont vármegye alispánja beszélt, s végül Piros György főjegyző vette át a község nevében az országzászlót.

Nagy tűz pusztított Kőny községben

Julius elsején, szombaton délután a Győrtől 2 kilométernyire fekvő Kőny községben hatalmas tűz pusztított. Felől óra tájban eddig ismeretlen okból kigyulladt egy nádféles ház. Ebben az időben ugyszólván mindenki a mezőkön tartózkodott és a tűz a nagy szélviharban rohamosan terjedt, úgy, hogy félóra alatt három utcában tizenhárom ház a gazdasági épületekkel együtt lángokban állt. A környékről nyolc község tűzoltósága 120 tűzoltóval sietett a színhelyre és segítségül hívták a győri tűzoltóságot is, amely motoros feckendővel vonult ki. A tűzvesz hozzávetőlegesen 40.000 pengő leárt okozott, amiből 30.000 pengő biztosítás révén megtérül.

A Magyar Nemzeti Bank elnöke titkos tanácsos. Magyarország Főméltósági Kormányzója a miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére Baranyai Lipót dr. magyar királyi kincstári tanácsosnak, a Magyar Nemzeti Bank elnökének, a haza szolgálataiban szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

A folyamrendészetet a rendőrség látja el. A folyamrendészetit tennivalók ellátását a jövőben a rendőrhatalóságok végzik. A helygyűminiszter a következő révkapitányokat és kirendeltégeket állítja fel: Gönyű, Révkörtvélyes, Komárom, Vác, Budapest, Csepel, Dunaújváros, Mohács, Szolnok és Szege. Révőrségeket állítanak fel Dunaremetén, Bős hajóállomáson, Vágsegyhén, Tiszaujvákon, Barcsán és Makón.

A növénytermelési hivatal új helyiségbe költözött. A növénytermelési hivatal régi helyiségéből (Kosuth Lajos-tér 11., földmívelésügyi minisztérium: IV., Vármház-körút 2. sz. I. em. alá költözött. A hivatal telefonszámai: 186-547 és 186-594.

Uj titkos tanácsosok. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Zilahi-Sebest Dénes dr. felsőházi tag, nyugalmazott igazságügyminisztériumi államtitkárnak és Fáy Fáy István, Pest-Pilis-Solt Kiskun vármegye főispánjának a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Száz halálos áldozata van a bulgáriai árvíznek

A bulgáriai szőlőjevi árvíz-sújtotta vidékről érkezett újabb jelentések azt mutatják, hogy ez a legnagyobb elemi katasztrófa az 1926. évi filippopoli földrengés óta. A halálos áldozatok száma már száz fölé emelkedett. A virágzó gyümölcs- és szőlőültetvényeket a hirtelen árvíz teljesen tönkretette.

Boris bolgár király a kormány több tagjának kíséretében az árvíz-sújtotta vidékre utazott, hogy személyesen járjon elől a segítségnyújtásban. Munkába lépett a Vöröskereszt Egyesület is a hajléktalanok megsegítése érdekében, mert a községben négy száz ház omlott össze. A közeli laktanyákból katonaságot vezényeltek ki az elpusztított községbe, hogy a lakosságnak segítségére legyenek.

A honvédezerkar főnökének németországi útja. A magyar honvédezerkar főnöke, Werth Hugó tábornok, a német hadvezetőség meghívására, a hadgyakorlatok megtekintése céljából néhány napot Németországban tölt. A honvédezerkar főnöke július 4-én reggel 7 óra 5 perckor indult el a nyugati pályaudvartól és Berlinbe ugyanazon nap 23 óra 21 perckor érkezett meg. Kíséretében utazott: Ujszászy István vezérkari ezredes és Bartalis Kálmán őrnagy, személyi segéditst.

Élvezhető volt a 115 éves huskonzerv. Furcsa izelőpróbát tartottak a minap Londonban: felbontottak két konzervdobozt, amelyet már 115 éve őriznek a Royal United Service Institutban. Megvizsgálták, hogy a bennük elrakott huskonzerv milyen állapotban van. Legnagyobb meglepetésre kiderült, hogy a hus éppoly ízletes és „friss” volt, mintha egy másik konzervdobozból vették volna ki. A huskonzervek abból a felszerelésből származnak, amely 1824-ből egy sarki expedíció élelmiszerkészletéből maradt vissza.

Haláltokozó játék a kaszával

Szőrnyű, halálos baleset történt július elsején délután Kiskunhalas határában. Eresztőpusztán, a Kurféle tanyán arattak s az aratók letelepedtek uzsonnázni. Mikor a munkát újból kezdték, egy tizennégy éves leány fölvette Dudas János 18 éves legény kaszáját s gyerekesen, tréfálkozva kiabált a legénynek:

— En is tudok én kaszázni, nemcsak magam!

Dudas János közeledett a leány felé és kérte, hogy tegye le a kaszáját, mert bajt csinál vele. Mikor pár lépésre ért a leányka háta mögé, annak kezében meglendült a kasza, a hegye belefuródott Dudas János hasába.

A legény eszméletlenül esett össze, dőlt belőle a vér. A halasi mentők kórházba szállították, ahol az orvosok megállapították, hogy a kasza kilenc helyen elvágta a szerencsétlen Dudas János beleit. Az aratólegény a műtőasztalon kissevedett. A fiatalokor leány ellen gondatlanságból okozott emberölés címén folyik az eljárás.

Beregszász, Érsekújvár, Léva, Losonc és Rimaszombat megyei városok. A Budapesti Közlöny (hivatalszám lap) június 29-iki számában jelent meg a kormányrendelet, amely szerint Beregszász, Léva, Losonc és Rimaszombat nagyközségek 1939 július 15-ik napjával a megyei városok közé soroztatnak.

Légből kapott híresztelések baranyai aratósztrájkáról. Egyes lapokban olyan hírek jelentek meg, hogy Baranya vármegyében aratósztrájk tört ki. Illetékes helyen megállapították, hogy ezek a hírek teljesen légből kapottak és semmiféle vonatkozásban nem felelnek meg a valóságnak. Az aratósi munkálatok Baranya vármegye minden járásában a legnagyobb rendben és zavartalanul folynak. Az ilyen híresztelések csak arra szolgálnak, hogy az aratósi munkálatok zavartalanágát veszélyeztessék.

Tíz embert gyilkolt meg egyetlen villámcsapás. Egyetlen villámcsapás tíz emberéletet oltott ki július 2-án, vasárnap délután Bjeljina boszniai városában. A villám a lövésény közönségének soraiba csapott le és tíz embert azonnal megölt. Egy ember súlyos sérüléseket szenvedett és nyolc könnyebben megsérült.

Anya szemelattára halálra gázolt egy autóbusz egy 10 hónapos csecsemőt. Június 28-án délután a fővárosi Bakáts-terti plébániatemplom közelében borzalmas baleset történt. Egy fiatal munkásasszony gyermekökcsiben tolta Kapeller Anna nevű 10 hónapos kisgyermekét. Az egyik 15-ös jelzésű autóbusz elkapta a gyermekökcsit s a benne ülő csecsemőt édesanyja szemelattára halálra gázolta.

Borotválás össze-vissza vagdosata magát egy öngyilkos. Budapest, a József-körút 13. számú házban levő alberti lakásán öngyilkosságot követett el Lindner Sándor 57 éves nyugdíjas bankékevezető. Bezárkózott a szobájába, azután borotválás össze-vissza mindkét karját, a nyakát és a mellét. Az életunt ember tizenkét helyen szurkálta össze magát. A mentők súlyos állapotban vették a Rókus-kórházba. Betegsége miatt követte el az öngyilkosságot.

Egő fátylaként halt meg. Móríc Jánosné botpaládi asszony hozzátartozóit különböző ürügyekkel elküldte hazulról, majd bezárkózott, ruháját leöntötte petróleummal és meggyújtotta. A kitűzőlő sűrű füst láttára a szomszédok behatoltak a házba, de ekkor már Mórícné halálra égett. Tettének okát nem tudják.

Végzetes szűkés a toloncházból

Julius elsejére virradó éjszaka izgalmas foglalkozások játszódtak le a budapesti Mosonyi-utcai toloncházban. Éjszaka két óra tájban a hátsó udvarban szolgálatot teljesítő rendőr észrevette, hogy két rab a fürdőépület tetőzéről a szomszédok gardészpülete tetőzetére mászik át. Felszólította őket, hogy azonnal adják meg magukat. A menekülő toloncházai rabok azonban nem engedelmesskedtek. Sietve elérték a toloncház Juranics-utcai oldalán lévő másfél méter magas kőkerítést és azt átugrották.

Pillanatok alatt talpon volt a toloncház őrseg és Gyűző István rendőrfőtörzsröster vezetőjével nyolc rendőr rohant ki az utcára, hogy el fogják a valamorő szökevényeket.

A Juranics-utcában találtak rá a két elszánt emberre, közülük az egyik rátámadt Gyűző István rendőrfőtörzsrösterre, mire az a levegőbe lőtt. Erre sem adta meg magát a szökött felegyenc, sőt egyre nagyobb ellenállást fejtett ki, mire Gyűző kénytelen volt fegyverrel használni. A golyó a nyakát érte a szökött rabnak és az eszméletlenül esett össze. Másik társának sikerült kihalozni a zúrvartat, átvette magát a Kerepesi temető kerítésén.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy Jedicics Ferenc 28 éves péksegéd, aki különböző bűncselekmények miatt volt internálva és Koranik Teodor 28 éves hentessegéd cseh állampolgár, aki titoloncolás előtt állott, közös elhatározással szöktek meg a toloncházból. Koranikot érte a golyó, őt a mentők már halva találták. Jedicics szökésben van; rádiókörözést adott le a rendőrség pontos személyleírásával.

SPORTHIREK

A Középeurópai Kupa első vereségét nemcsak az Újpest tette jóvá, a Ferencváros is remekelt. Prágában 2:0 arányú győzelmet arított a Spártnak, s ezzel xiverte a csapatot a KK-ből. Ez a győzelem, akár az Újpestnek az Ambrosiánban, ugyancsak elsőrendű sportteljesítmény. A Ferencváros tekintélye mindenesetre gráisít nőtt itthon s a külföldön egyaránt. A feltámadt ferencvárosi szív és tudás meg is érdemli a teljes elismerést.

Julius elsején kezdődtek meg Torinóban a hatodik olasz—magyar nemzetek közötti válogatott atlétikai viadal küzdelmei. Ezen a mérkőzésen családát keltették atlétikán. A viadal első napján Olaszország 45:32 arányban vezetett. A verseny hét pontjából csak két elsőbbséget tudtak szerezni atlétikánk. Gerelyvetésben: Várszeghi (67.68 m.), 5000 m. futásban Csaplár (14 p. 48.4 mp.) győzött. A viadal másodnapján már 98:84-re javult az arány, mert atlétikánk tíz versenyzamból négy elsőséget szereztek. Magasugrásban: Cserna (185 cm.); 1500 m-es futásban: Szabó Miklós (3 p. 53.6 mp.); 400-as gátaban: Polgár (55.4 mp.); 10.000 m-es futásban: Csaplár (31 p. 13.6 mp.) lett első.

A magyar válogatott évezősnyaloca, amely a közelmúltban a német válogatott együttesekkel folytatott küzdelmében csak negyedik helyet ért el, új mérkőzésre hívta ellenfeleit s előbb Potsdamban, majd Grünauban bizonyította be, hogy ma Magyarország rendelkezik a legtovább európai évezőscsapatával.

A Bolognában július 2-án tartott nemzetközi tornászversenyen értékes győzelmet arattak a magyar leventék. A Budapest VII. ker. leventegyeselet tornászai a X. legió díjában a rendkívül erős nemzetközi mezőnyben első helyet verekedtek ki a németek, hollandok, svájciak és olaszok előtt. A BTC mintacsapata pedig a 9-ik csoportban győzött.

Rövid
történetA DETEKTIV
Vécsy Leó fordítása

A román Rapid-expressz egyik előosztályú fülkéjében három utas ült. Az ablak mellett egy vasaltadrágos, borotváltképű idősebb ur, kutató, fűrge szemekkel villogó szemüvege mögött; mellette egy csinos platina-szőkehajú fiatal hölgy; kettőjükkel szemben pedig egy lompos, elhanyagoltbajszu, kopasz férfi, olyan jellegzetes kiskereskedőkülsővel, hogy az embernek szinte bizsergett a kedve az elkeseredett alkudozásra valami képzeletbeli árucikk vételára felett... Ez utóbbi utas csak néhány perccel előbb szállt be a vonatra.

Egyhangú, kopár hegyvidéken rohogott a vonat, a kerekék ütemes katogása szinte elviselhetetlen volt, a fülkében terpeszkedő kényelmetlen némaság közepette. A szemüveges gavallér sietve elővette a cigarettatárcáját és kifogástalan udvariassággal meghajolt a szőke hölgyre:

— Megengedi, hogy rágyujtsak?

— Tessék, — hangzott a rövid felelet. — Magam is dohányos vagyok.

Az elegáns ur most az ujonnan érkezett utashoz fordult, kérdő tekintettel, vajjon nincs-e kifogása a dohányzás ellen. A kereskedőformájú utitárs ekkor egy fekete, furcsaformájú hallócsővet húzott elő a zsebéből, a jobbfüléhez illesztette és sűrű pislogással, a nagyothallók furcsa és ideitlen hangján megszólalt:

— Tessék? Mi az?... Kissé hangosabban kérem, mert rossz a hallásom.

— Szabad cigarettára gyujtanom? — ismételte emelt hangon a jól öltözött utas.

— Mi?... Mit nyujt? — hangzott az esetlen érdeklődés, ugyhogy a fiatal nő elnevelte magát.

— Szabad nekem cigarettáznom? — bömbölte a szemüveges.

— Azt kérdezze meg a doktorától! — felelte kuncogva a kiskereskedő. — Nekem például nem szabad...

A vasaltadrágos világi és a szép hölgy összemosolyogtak. A mulatságos utitárs valami vidám szövetséget teremtett közöttük, mert a férfi most már egyenesen odakínálta a cigarettatárcáját:

— Parancsoljon, nagyságos asszonyom? Az imént azt mondta, hogy dohányzik.

— Igen, de csak a magaméból... A hang kissé éles és visszautasító volt. Az elegáns ur nyomban el is hallgatott. Jóval később szólalt meg ismét, mosolygósan bűnbánó hangon:

— Igérem, most már jó lesznek!... A szőke hölgy fölnevet:

— Nézze, uram, — mondotta és akaratlanul is halkabbra fogta a hangját — ön nem jobb és nem rosszabb, mint akármelyik más férfiutitárs.

Talán az tévesztette meg az első pillanatban, hogy kissé jobban megneztem, mint ahogyan egy jólnevelt nőhöz illik. Ennek azonban különleges oka volt, és pedig az, hogy őn meglepően hasonlít az én szegény, szerencsétlen uramhoz, aki miatt most keresztül-kasul csavargom a világot.

— Nagyságos asszony a férjét keresi?

— Igen, — bólintott a szőke nő és a két szeme egyszerre megtelt könyvel. — Az én férjem a legelragadóbb, legnagyoszerűbb ember volt a földön. Nem volt más célja az életének, mint hogy engem boldognak és elégedettnek lásson és minél több örömet szerezzen nekem. A világháborúban, a harctéren elesett... vagyis in-

kább eltűnt szegény. Orosz földön állt akkor a harc, több kitüntetésé volt már, amikor az első értesítést megkaptam a tábori lapon, arról, hogy hősi halált halt. Én is meg akartam halni akkor, ugy csavarták ki a fegyvert a kezemből. — A fiatal asszony hangja remegett az izgalomtól. — S most képzelje el: a gyászos hír után négy hónapon át, bizonyos időközökben, rendszeresen kaptam rózsaszín tábori levelezőlapot a férjemtől. A harctéri helyzetről irt és forrón csókoló mindegyikben. Hogy honnan jöttek a lapok, azt persze megállapítani nem lehetett... Elgondolhatja a lelkiállapotomat. Néha szinte megőrültem az örömtől, hogy mégsem igaz a gyász hír... máskor meg őrjögtem a kétségbeeséstől, hogy hátha tévedés az egész és a tábori lapok egyszerűen késtek.

A lomposbajszu sikek utas, aki eleinte érdeklődve nézegette a beszélgetőket, most letette a hallgatócsövet és egy orosznyelvi lepedőujátszót húzott elő zsebéből.

— S azóta itt vagyok, — folytatta panaszos hangon a szőke hölgy. — Megkaptam szegény férjem harctéri holmiját, hátizsákja egész tartalmát, bizonyítékául annak, hogy Gusztáv hősi halált halt. És én mégsem tudom hinni ezt... Annyi mindenféle fantasztikus esetet hall az ember hősi halottairól, akik — élnek Oroszországban... Most én bejáróm mindazokat a helyeket, ahol szegény Gusztáv üzleti körútján, még civiléletében megfordult... az az érzésem, hogy ezen az úton nyomára jutok! Ezért vagyok itt most! Ért már engem, uram?

A világi bólintott. Ugyanekkor azonban gunyos mosoly suhant át gondosan beretvált arcán.

— Mi az? — kaptas fel ingerülten fejét a szőke nő. — Honnan veszi a bátorságot, hogy nevetgéljen egy szerencsétlen tisztességessé asszony fájdalmán?

— Csendesebben, — sutlogta éles pillantással az ablak mellett ülő férfi. — Csak nem gondolt egy másodpercig sem arra, hogy említem azt az érzésem dajkamesét?

A fiatal nő arca egy árnyalattal eljötött.

— Hát minék néz engem?

— Ezt hagyjuk, asszonyom! — mormogta csendesen és fenyegetően a férfi. — Én detektív vagyok!

A szőke hölgy egy pillanatra elfojtott dühvel és haragos tekintettel meredt rá. A következő percben azonban felnevetett:

— Mit mulat?

— No hallja? Hát nem mulatságos ez a helyzet?

— Mulatságos? Miért?

— Ezt én az első perctől kezdve tudtam. A férjem ugyanis hónapok óta figyelt mindenféle magádetektívekkel...

A beretváltképű szemüveges férfi most felállt helyéről:

— Elég, — mondotta csendesen, de határozott hangon. — Mindjárt állomáshoz érünk, Szafir Mancit is leszállsz velem. Készítsd elő a podgyászt. Én nem afféle magánkutató vagyok, hanem rendőrtisztviselő. Hohó, azt a kis táskát majd én viszem. Abban vannak a lopott ékszerek. Láttam.

A vonat lassított és a fiatal szőke nő sápadt arccal, dacosan összezárta ajkakkal, a szemüveges, elegáns férfi pedig diadalmas mosollyal készülődött a leszállásra.

Ebben a pillanatban erélyes — egy cseppet sem dadogó és cseppet sem időtlen — hangon megszólalt a lomposbajszu, elhanyagolt külsejű harmadik utas:

— Megálljatok!

Az elegáns világi és a szőke nő villámgyorsan megfordult. Reájuk meredő, fénylő revolvercsővel találták szembe magukat.

— A detektív én vagyok! Szafir Mancit figyeltem, de a véletlen egy másik veszedelmes nemzetközi szélhámot is a kezemre játszott. Gyémánt Ferkó, ha nem tévedek... Add csak ide a táskát!

Két pár ezüstszínű acébilincsen csörrent meg diszkrétén.

A vonat lassított és megállt egy apró órházikónál. A három utas leszállt...

A mi költőink

Buzahordás a mezőn

Jönnék a fogatok esemgetyűze,
E vannak boritva porfelhőbe.

Megrakott kocsiikkal tele az út
S raknak a buszából kazal-falat.

Bőngés parasztlak megizádnak,
De csak szaporodnak a nagy kazalok.

Emelik a követ föl, magásra
S a szem le-le perdül a kalapra.

A villás a buzaszón árik,
Többi a kazalon munkálkodik.

Hullatnak százszorszépek verejtéket
És az ég felé is föl-föl néznek.

S ajkukon gyávaron jön ki ez a szó:
Dicséretessék a szem! Mindenható.

KAPOSZTA FERENC
(Ipolyvecze)

Zöld mezőben...

Zöld mezőben piros pipacs virágzik,
A legényel minden lány csak cicázik.
Hitegeti, csalogatja kedvére
S ha megurja, rá sem néz a szegényre.

Zöld mezőben piros pipacs elhervad,
Csalfa lánynak hü babája nem abad.
Azért a sok csalfa kislány vigyázzon,
Mert a végén nem lesz kivel cizázni!

Ifj. BABUCSIK FERENC
(Apostag)

Parasztors

Élete harc, munkajárom,
nem a szines tündérdalom.
Keze kényes és az arca
gond-énevel van felszántva.
Mindig munkában találja
napfelkelté és nyugvása.
S bár a sorsa súlyos, drva,
mégis ádva nyílik ajka
munka után nótaszóra.

Hogyha jár a friss barázdán
— szenge földbe magot szórván —
az Istentől vár rá áldást.

Őnek a munkabére
zengve hulló sűrű kéve,
csendes otthon s hü család.
Ima zengjen hát ajkamról,
hogy az Úrtól áldást kérjek
szegény magyar parasztnépek!...

DÁVID JÁNOS
(Csurgónagymarton)

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Találja ki!

Milyen alaku pályát fut be az a repülőgép, amely reggel 6 órától este 6 óráig, óránként 200 kilométeres sebességgel halad úgy, hogy állandóan pontosan szemközti repül a nap sugaraival? Este, leszállásakor a repülő milyen messze lesz a kiindulási ponttól?

A levelezőlapra irt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkészve érkezéskor megjelölésüket nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfizetőibőlunk tagjai és előfizetési díjhátraléuk nincs.

A Találja ki! eredményét a 31-ik számban közöljük. A 25-ik számban közölt Találja ki! megfejtése:

ELJEN A KORMÁNYZÓ UR!

A valóban minden magyar szíve kívánságát kifejező mondatot 125 előfizetők küldte be.

Könyvjutalmat küldtünk:

Balogh János (Lőrinci)

Ifj. Kovács Sándor (Okorág) előfizetőnk címére.

— No, milyen ez új házrózó kutya?

— Remek, csak egy kicsit nagyot hall. De ha valami gyenasi zajt halunk, csak meg kell zörgetni a házikóját, rögtön kijön és úgy ugat, mint a veszedelem.

Kérdés: 1. Kiskorúsdágon idején, az előtt 17 évvel gyúdom egy egységét kőből, amit az orvosok jóvá is hagyták. Megtámasztásom-e én most, mint nagykoru est az egységem? 2. Szomszédom a háza falán az én telkemre két ablakot vágat, fogos-e ez? (Sz. I., Vácsonk-lászló). — Felelet: Amennyiben igazolnád, tudja, hogy a gyámja által kötött egyesség az Ön jogait sérti és az egység révén jogaitól visszateher nélkül eldőlődik, úgy megtámasztja az egységget, feltevé, ha már, mint nagykoru, nem tető olyan nyilatkozatot vagy egyéb viselkedésből nem következethető, hogy a gyámja által kötött egységget maga is jóváhagyta, illetve elismerte. 2. A szomszéd területére való ablakvágás jogát rendszerint a községi szabályrendelet rendezi, amit a községi előjárású megnevezhet. Általában az a joggyakorlat, hogy az ablakvágással, illetve annak megtámasztásával senki nem gyakorolhat olyan jogokat, hogy az másoknak lényeges kellemtelenséget vagy károsodást okozna, vagyis ha az az ablak az Ön istállója falára néz, tehát Ön nem zavarja az, hogy a szomszéd azon keresztül átlát, vizgott a szomszéd telke olyan, hogy a rendszer épületet csak ez ablak vágásával lehet építeni, úgy Ön csak bosszantásból nem támasztja meg az ablak vágását. Mig ha a szomszédja másaotra is nyitnátna az ablakot, de ő bosszantáson úgy vágja az ablakot, hogy állandóan az Ön lakásába láthat, akkor Ön jogosan tiltakozhat ez ellen, sőt a bíróságnál is kérheti kötelezni a szomszédot, hogy a nyitott ablakot befelazza. Legjobb azonban az ilyen kérdéseket békésen megoldani, mert a rossz szomszédsg mindkét félnek csak károkat okoz.

Kérdés: Italmérsi engedélyért hozni kell fordulat és mennyire kerül az? (N. B., Vámosújfalva). — Felelet: Az italmérsi engedélyt a pénzügyigazgatóságnál kell kérelmezni. Ugyanitt részletes felvilágosítást kap, hogy milyen iratokat kell mellékelni és mennyi bélyeg kell ragasztania rá.

Kérdés: Községünkön köves utat vezetlek keresztül s annak költségeit az egyenes adó arányában a község lakóira veteték ki. Ilyen fizetési meghagyást kapott a tanító is, akinek ugyancsak a községben földje van és aki a fizetési meghagyást nem jellemezte meg, azonban most fizetni nem akar. Jogos-e az állapontja? (B. M., Pereked.) — **Felelet:** A jogerős fizetési meghagyással szemben az ő vonakodása semmitféle joghatályt nem bír s a községi előljáróság a kivetelt utépítési járulékok közadók módjára behajthatja.

Kérdés: Kötéles vagyok-e túrni, hogy a postahivatall házonon telefonhuzalvezetést végeztessen beöregytemen nálunk? (F. I., Tótkomlós.) — **Felelet:** Igen, azonban követelheti, hogy a felszerelés után mindent állítsanak helyre, illetve, hogy az okozott károkat megtérítsék.

Kérdés: Mezőgazdasági munkások jár-e gyermeknevelési pótlék és hol lehet azt kérni? (T. P. I., Biharura.) — **Felelet:** Az 1938. évi XXXVI. tc. csak az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászásban és kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról intézkedett. Ebben a törvényben nincs rendelkezés arról, hogy a mezőgazdasági munkások gyermekeinek bárholonnan is neveltségi pótlékra igénye lenne. Forduljon egyébként kérésével a községi előljáróhoz, ott részletes választ fog kapni.

Kérdés: 1938-ban elárverezték 340 négyzetöltsöt szőlőt, 1800 négyzetöltsöt szőlőföldet, miképpen kaphatnak azt vissza? (N. S., Hercegszabar.) — **Felelet:** Csak abban az esetben kaphatja vissza, ha az elárverezett ingatlanra az állam elővásárlási jogát gyakorolja. Az állam e jogával csak abban az esetben él, ha az árverési vevő jogi személy (például bank) volt és ha az ingatlan a mai nap is annak a kezében van. Ebben az esetben forduljon a földmivédelési minisztérium birtokpolitikai osztályához.

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buzza tesszavidékli 77 kg-os 19.50—19.65, 78 kg-os 19.70—19.85, 79 kg-os 19.90—20.05, 80 kg-os 20—20.15, felszítással 77 kg-os 19.40—19.60, 78 kg-os 19.60—19.80, 79 kg-os 19.80—20, 80 kg-os 19.90—20.10, duna-tiszaiaként 77 kg-os 19.40—19.60, 78 kg-os 19.60—19.80, 79 kg-os 19.80—20, 80 kg-os 19.90—20.10, fejérmegyel 77 kg-os 19.55—19.65, 78 kg-os 19.75—19.85, 79 kg-os 19.9—20.05, 80 kg-os 20—20.15, dunántúli 77 kg-os 19.55—19.65, 78 kg-os 19.75—19.85, 79 kg-os 19.90—20.05, rozsa pestvidéki 13.10—13.30; takarmányárpa középminőségű 14—14.50; zab elsőrendű 21.25—21.40, középminőségű 21—21.25; tengeri tiszántúli 17—17.15 pengő méterezésánként.
Határősipec. Tengeri augusztusra 17.08—17.14; szeptemberre 17.23—17.30 pengő méterezésánként.

Magpiac. Árak helyi, vidéki vásártől-mison, 100 kg-ként, minőség szerint: muharmag (kis tételék) 27—29, csillagfürt 12.75—13.25, repce (olajgyári parítás) 24.75—25, töltmag, nagyszemű 27—28, rökmag, kisszemű 24—25, uradalmi kék mák (ó) 120—125 P.
Abraktakarmány. Árak méterezésánként, keszvényben. Budapest: árpaokor 14.60, borsóhéj 18, buzakorpa 13.50—14, buzakarmányliszt 15.50—16, naprapórgopácsa 14.50, kőmésopácsa 13.75—14.25, repceopácsa 12—12.50, lenmagopácsa 16—16.50, szártított repászet 12.50, rozskorpa 13.50, melász 10, halisz 45 P.
Takarmányvásár. Árak méterezésánként: réti széna Ia új 6—7.40, IIa új 4—5.80, Iencmászéna 6.50—8.80, zabos-bikfűző 5.70—6, rozsmazla 3.70 P.
Borju. Árjegyzés élőszuliban Ia 85—88, kivételesen 92, IIa 77—84, IIIa 72 fillér kg-ként.
Tenyészmarhák és jármosok. Árak: Ia beföldi jármosok (tarika) és beállítai valót 54—58, Ia beföldi jármosok (fehér) és beállítai valót 56—60, 1½ éves üsző 50—55, 1½ éves tinó 50—55, fiatal, friss fejűcsőhen 75—95 fillér kg-ként.
Vágómarha. Árjegyzés élőszuliban: bíka, magyar IIIa 40, tarka Ia 56—60,

Ia 47—55, IIIa 41—46, ökrök, magyar Ia 50—61, IIa 47—56, IIIa 40—42, tarka Ia 71, IIa 50—68, IIIa 38—49, tarka, magyar, Ia 60, IIa 46—57, IIIa 43, tarka Ia 59—66, IIa 44—58, IIIa 35—43, bivaly, magyar 27, növendék 43—64, kieszontóval 22—34 fillér kg-ként.
Juh. Külföldiek megfelelő Ia fiatal ürri darabonként 50 kg szuliban 44—48, Ia fiatal bárány páromént legálább 80 kg szuliban 50—55 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban mázsálva, 3 kg szulylevővel.
Ló. Árak: Csekő 80—100, igás kocsielő (nehéz nyugati fajta) 410—775, igás kocsielő (könnyű nyugati fajta) 300—480, számar 55, alárendelt ló 40—300, vágóló 35—210 P darabonként.
Sertés. Uradalmi zsírszertés páronként 340 kg-on felül 103—104, szedettzsírtés Ia 96—102, silány min. 82—88, angol sokszertés Ia 96—98, IIa 88—90 fillér kg-ként.

Zsír és zsírolaj. Szalonna olvasztai valót 136—148, sózott 160—200, füstölt 170—240, hár 148—160, tepertő 160—220, zsír helybéli 148—160 fillér kg-ként.

Vad és vadlús. Óz, gerinc 400—450, comb 220—260, többi része 30—100 fillér kg-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint, 200—400, csuka 160—800, ponty 120—240, kárász 120—140, compó 120—160 fillér kg-ként. Hár darabonként 12—60 fillér.
Toll. A beföldi irányúak változatlanul a következők: Iaa Rúp 7—7.20, IIa Rúp 5—5.25, IIIa 3.80—4, IIIa Rúp 2.50—2.60, hízott toll 3.85—4, a fozott toll 5.20—5.80, IIa fozott toll 2.90—3, Ia pehely 11.40—11.50, IIa pehely 8.50—8.60, fehér kacska 3.85—6.90, szürke kacska 2.10—2.20 pengő, tarka csirke 27—35 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. **Élőbaromfi:** Tyuk 200—350, csirke, rántani valót 100—180, sítai valót 150—250 fillér darabonként. **Leölt baromfi:** Tyuk 150—200, csirke, rántani valót 200—360, sítai valót 200—300, ruca idei 140—200, lud idei 150—200, pulyka hízott 140—180, Hbamáj, nagy 600—1000, kicsi 300—650 fillér kg-ként. Teafőlis 10 darabig 8—9, főző 6—7, apró 6—8 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefőzött tej 10—12, aludt tej 80—100, tejszín 180—220, tefel 110—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—340, főzővaj 280—320, tehénturó sovány 50—60, juhturó 180—200, kevert turó 140—180, juhsajt 200—220, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 5—14 (csomónként), petrezselyem 2—12 (csomónként), zeller 2—6 (darabja), kalarábé 2—6 (darabja), karfiol 30—70, vörshagyma, makói 16—24, főhagyma 8—20 (csomónként), cékla 10—20 (csomónként), fejeskáposzta 6—12, savanyított káposzta 26—40, keltkáposzta 10—15, féléssaláta 3—10 (darabja), tomla 90—120, burgonya 8—16, tömött csiperkegomba 80—200, székifogalma 120—160, ételvárgánya 100—160, szártított 400—800, uborka, savanyított valót 24—40, nagy salátának valót 24—40, zöldpaprika, apró hegyes 2—8 (darabja), nagy tölteni valót 10—26 (darabja), tük, főző 4—10, paradicsom 140—220, zöldbab 16—30, zöldborsó hűvelyes 20—48, spárga 28—140, sóska 20—36, paraj tisztított 30—44 fillér kg-ként. Hónapostretek csomónként 4—12, zöld tengeri darabonként 10—12 fillér.

Gyümölcs. Alma (rétes) 30—64, körte 40—72, szilváz 120—160, gyümölcszél 120—300, cseresznye fekete 30—160, piros 24—80, sárga 26—60, meggy nagyszemű 40—70, kisszemű 30—56, kajszinbarack 24—36, őszibarack 40—140, ribizel 20—36, szamóca 20—100, sárgadinnye, faj 120—200, kőszénke 16—40, málna 48—80, zöid dió 36—60, dióhéj 400—500, mogyoróhéj 440—520, héjazott mandula 400—640 fillér kg-ként.

Pfizer és egyéb. Paprika, ócsa nemes 420—590, félédes 400—480, rózsza 320—360, mák, kék 160—180, pergett mész 180—200, kőmésyag 200—320, szinuszpang 96—120, közönséges 68—96 fillér kg-ként.

Bor. A bortermékek a javuló időjárás következtében újabb jó termésben gyökerednek. A sok veszedelmet jelentő állandó esőzés a jelentékes szőlőnek okozott túlzott károkat, igaz, hogy fokozott védekezéssel — helyenként ötszöri permetezéssel — ellensúlyozták a peroszópra elterjedését. Az elmondottak következtében a kínálat van túlsúlyban és az árak elnyúltak. Komenszobok Malligand-fokoknál 3—3.4 fillérről vásárolják.

Szesz. Az összes szeszfélesek árát változatlanul jegyezték.
Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinka-piacon e héten voltott volt a forgalom és azonnali szállításra kisebb tételreket változatlan áron adtak el. A *türköl-*

pálinka 3.75, sáprápdinka 3.85, szőlőrium 6.80, barackpálinka (minőség szerint) 10—11, borspálinka, avinálási előkora 3.80—3.85 pengőig terjedő áron kelt el 10.000 literfokonként (III. táblázat szerint, + 3% forgalmi adó).

Időgen pénzek vételi és eladási ára. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1600—1620; dollár 340.80—344.80; kanadai dollár 332—337; holland forint 181.15—183.15 pengő. — Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab: Cseh korona 7.50—11.80; lengyel zloty 61—63; szerb dinár 6.50—7.90; francia frank 9.20; román leu 2.60—3.45; bolgár leva 3—8.00; olasz lira 16.90—17.90; svájci frank 76.90—77.80 pengő. Ezekhez az árákhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Julius 9., vasárnap: Csepé, Jász-dóza (állatvásár), Kiskunfélegyháza, Mezőberény, Ráckeve (állatvásár), Szőreg. — **Julius 10., hétfő:** Bonyhád (állatvásár), Jász-dóza, Kőszeg, Lajosmizse, Moson, Paks, Ráckeve, Tiszaluc, Vörs. — **Julius 11., kedd:** Bonyhád, Gáva, Zalaegerszeg. — **Julius 12., szerda:** Balatonfüred, Gyula, Nagymaros, Székesfehérvár (állatvásár). — **Julius 13., csütörtök:** Balatonendrő, Diósgyőr, Devecser (állatvásár), Diósvizöl, Gyula, Edelény, Mezőkövesd (állatvásár), Ostffyasszonyfa, Zalaszentgrót. — **Julius 14., péntek:** Gyula. — **Julius 15., szombat:** Gyula. — **Julius 16., vasárnap:** Cegléd, Érsekvadkert, Gyula, Kecel (állatvásár), Széksző, Újpest. *(Esetleges változásokért felelősséget nem vállalunk.)*

Arany- és ezüstpénzek

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 33 fillér; kétkoronás 66 fillér; ötkoronás 1 pengő 72 fillér; régi egyforintos 86 fillér.
14 karátos órmagyar grammonként 5.40—5.50 pengő.
Szénary kilogrammja 5760—5800 pengő.
Szénarét kilogrammja 88—90 pengő.

VASÁRNAP, VII. 9.

8: Szózat. Utána: Hanglemezek. 8.45: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vízállás. 13.30: Operaházi zenekar. 13.25: Lányai Margit, gyermekekről szóló verseket mond el. 14: Hanglemezek. 15: Előadás. 15.45: Cigányzene. 16.30: „A nemzet jót és a pénzt”. 17: Hírek szlovák és magyarországi nyelven. 17.10: Csevegés. 17.40: Tánccsoprot. 17.55: Bográcsdi—Újpest Hanglemezek. 18: Kupa labdarúgómeccs. 18.15: Félidőjének közvetítése Belgrádból. 18.45: „Szecsény Imre emlékeztető”. 19.15: Hírek. 19.25: Hanglemezek. 19.45: „A poszonyi dóm harangjának szavát hallottam”. Hangtűzés a mult századból. — 20.45: Operatrésztetek. 21.40: Hírek, időjárás, sport. 22.10: Cigányzene. 23: Katonazene.

Rendszeres hétköznapi műsor-számok:

6.45: Torna, hírek, hanglemezek. 6.50: Rend. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Felolvasás. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hírek. 13.20: Pontos idő, időjárás, vízállás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Placi árk. 16.45: Pontos idő, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 22.40: Hírek németül, angolul, olaszul. 00.06: Hírek.

HÉTFŐ, VII. 10.

12.10: Maróthi Muzsa énekel. 13: Szalonitis. 16.15: Diákféltóra. 17.10: Novomy és Paulette harmónika-kettős. 17.30: „Nagy szőlés”. 18: Kishonthy József magyar nóták énekel. 18.40: Beszélgetés két drétszékűtűt iparostanoncal és tanulóival. 19.25: „Valomás nótaszóval”. 20.05: „A magyar nyár”. 20.40:

Mezőgazdasági rádió-előadások
BUDAPEST I.
Julius 9., vasárnap d. u. 3 óra:
SZÓTS SÁNDOR GyÖE-titkár:
„A kivételi gyümölcs kelléke”.
DÓRY LAJOS gazd. akad. tanársegéd: „A legelő káros gyomnövényei és azok irtása.”

BUDAPEST II.
Julius 11., kedd d. u. 6.25 óra:
Mezőgazdasági félóra.
Julius 15., szombat d. u. 6.50 óra:
Mezőgazdasági félóra.

Operaházi zenekar. 22: Tánccsoprot. 23: Cigányzene.

KEDD, VII. 11.
12.10: Hanglemezek. 13.30: Szalonizene. 16.15: Ifjúsági előadások. 17.10: Cigányzene. 17.45: Uteljárás. 18.15: „Szörnyes forró nyári esték”. Bárdos Gyula dínyertes pályaműve. 19.25: „Tevékenység emlékeztető”. 20.15: Bisztrický Tibor begadói. 20.40: „Mikrofonnal a cirksuz kulisszá mögött”. Követítés a Fényes-cirkuszról. 21.10: Cigányzene. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Szimfónikus zenekar. 23: Tánccsoprot.

SZERDA, VII. 12.
12.10: Mészáros Lajos zongorizik. 12.55: Jemey Klára, az Operaház tagja énekel. 13.30: Műbosh-tánczenekar. 16.15: Diákféltóra. 17.10: Hochstrasser Ferenc fuvólák. 1.25: „Az 1938-es tennisz-világba jövők”. 17.50: Rendőri zenekar. 18.40: „Te csak mindig várj”. 19.25: Cigányzene. 19.55: „Kirákdóvász Torádán”. 20.30: Puccini: „Bohémélet” című operája hanglemezről. 21.25: Hírek, időjárás. 23: Szalonizene.

CSÜTÖRTÖK, VII. 13.

12.10: Katonazene. 13.30: Cigányzene. 16.15: „A hazatért Fehéldék és Kárpát-alka gyógyforrásai”. 17.10: „Szlovákia a vándoruton”. 17.40: Hanglemezek. 18.45: „Reguly Antal emlékeztető”. 19.25: Hősev énekegyüttes. 19.55: Petőfi és Ady versek. 20.10: Hangverseny Zenekar. 21: Kültügyi nyelvérdóra. 22: Zongora. 23: Cigányzene.

PÉNTEK, VII. 14.

12.10: Cigányzene. 13.30: Postászenekar. 16.15: Diákféltóra. 17.10: Magyarorszevelő előadás. 17.40: Cigányzene. 18.45: „A Bastille kétréle bevétele”. 19.25: Jakab Terka zenekara. 20.10: „Bálványos vára”. Székely történelmi szimf. 21.40: Hírek, időjárás. 22: Operaházi zenekar. 23: Tánccsoprot.

SZOMBAT, VII. 15.

12.10: Balajkai-zenekar. 13.30: Hanglemezek. 16.15: „Hárman mesélünk”. 17.10: „A tenyeg és az angol békéség”. 17.40: Katonazene. 18.25: „Jónak a bombavető”. — Mi mindent csinálnak a replikák! Bisztrický Tibor öngy. előadás. 18.50: Isabella Norval zongorizik. 19.25: Nóták a falu nyári életéből. 20.25: „A magyarság sorsfolyója”. — Versek a Dunáról. 21.05: Tánccsoprot. 22.30: Hangverseny Zenekar.

Budapest II.

Vasárnap, VII. 9. 11.15: Hanglemezek. 15.05: Diósgyőr dalkör. 17.50: Szalonizene. 19.30: Versek. 20: Hírek. 20.20: Zongora. 21.15: Hanglemezek. 21.55: Időjárás. — **Hétfő, VII. 10. 18.45:** Cigányzene. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 20.50: Elbeszélések. — **Kedd, VII. 11. 17.55:** Cigányzene. 18.55: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Ének. 21.15: Szimfónikus zenekar. 21.50: Időjárás. — **Szerda, VII. 12. 18.50:** Rendőrzenekar. 19.30: Előadás a hormonokról és vitaminookról. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 20.45: Előadás. 21.15: Cigányzene. 22: Időjárás. — **Csütörtök, VII. 13. 19:** Hanglemezek. 19.55: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Felolvasás. 20.45: Hanglemezek. 21.45: Időjárás. — **Péntek, VII. 14. 18.45:** Hanglemezek. 20: Hírek. 20.20: Zenekar. 20.50: Előadás. 21.20: Operaházi zenekar. 21.55: Időjárás. — **Szombat, VII. 15. 18.50:** Előadás. 19.30: Felolvasás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemezek. 21: Ének. 21.25: Katonazene. 22: Időjárás.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.